

CENTER LTD
ECO CONSULTING

ТОВ «Компанія Центр ЛТД»
79000, м. Львів
вул. Коперника, буд. 10, офіс 6а

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
документа державного планування (ДДП)
«Місцевий план управління відходами Бериславської міської
територіальної громади до 2034 року»

Директор

Бота О.В.

Львів 2025

ЗМІСТ

Вступ		
1.	Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	5
2.	Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	8
3.	Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	36
4.	Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	44
5.	Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	51
6.	Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	61
7.	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	71
8.	Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	74
9.	Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	77
10.	Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	81
11.	Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію	82
	Список використаних джерел	84
	Додатки	

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						2
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити

стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Зважаючи на те, що Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року (МПУВ) є документом державного планування місцевого рівня, він підпадає під дію Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Мета здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки МПУВ – виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інтегрування її результатів в систему управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року для сприяння сталому розвитку управління відходами шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, дотримання екологічних вимог.

СЕО – це систематичний процес оцінки наслідків, що впливають на навколишнє природне середовище, в результаті запровадження МПУВ та його заходів для забезпечення найбільш повного їх виконання та дієвості на самих ранніх етапах прийняття рішень наряду з урахуванням екологічних та соціальних аспектів.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						4
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Об'єктом стратегічної екологічної оцінки є Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року.

Розробка Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року здійснюється на виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», п. (ж) ст. 20, п. (б) ст. 21 Закону України «Про управління відходами», п. 5 ст. 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п. 15 ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», якими зобов'язано органи місцевого самоврядування забезпечити розроблення та затвердження Місцевих планів управління відходами (МПУВ), а також на виконання вимог Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р, Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р, з урахуванням завдань й заходів, Регіонального плану управління відходами у Херсонській області до 2034 року, та показників державної екологічної політики України, затверджених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», з урахуванням Національного плану управління відходами України до 2033 року, а також місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						5
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори».

Метою Місцевого плану управління відходами є забезпечення сталого управління відходами в Бериславській міській територіальній громаді та впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей шляхом впровадження заходів зменшення утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню, та здійснення заходів у сфері управління відходами без спричинення шкоди навколишньому природному середовищу та загрози здоров'ю людей.

Місцевий план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги.

Основними завданнями Місцевого плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним і Регіональним планами управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

Розробка Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

Місцевий план управління відходами в Бериславській міській територіальній громаді узгоджується із наступними документами національного та регіонального рівнів:

- «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року» (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р);
- Національний план управління відходами до 2033 року;
- Регіональний план управління відходами у Херсонській області до 2034 року);
- Стратегія розвитку Херсонської області на період 2021-2027 років;
- Програма охорони довкілля Херсонської області на 2022-2024 роки;
- План відновлення та розвитку Бериславської міської територіальної громади;
- Програма комплексного відновлення території Бериславської міської територіальної громади Бериславського району Херсонської області (її частини).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						6
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Крім того, МПУВ узгоджується із наступними законами та нормативними актами України:

- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
 - Закон України «Про основи містобудування».
 - Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року».
 - Закон України «Про управління відходами».
 - Закон України «Про екологічну мережу України».
 - Водний кодекс України:
 - Земельний кодекс України.
 - Закон України «Про охорону земель»:
 - Закон України «Про природно-заповідний фонд України».
 - Закон України «Про рослинний світ».
 - Закон України «Про землеустрій».
 - Правила розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86.
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045 «Про затвердження Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах» (із змінами).
 - Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України».
 - Наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 «Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України».
- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів.
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».
- Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Бериславської міської територіальної громади до 2034 року.
- Місцевий план управління відходами розроблено строком на 10 років.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Станом на час розроблення МПУВ Бериславська міська територіальна громада перебуває в зоні активних бойових дій та під постійними обстрілами з боку збройних формувань російської федерації, що офіційно підтверджується Переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією (затвердженим постановою Кабінету Міністрів України №376 від 28.02.2025 року). Ця обставина має суттєвий негативний вплив на функціонування системи управління відходами та на можливість формування повноцінної аналітичної бази для планування. Наслідком постійної військової загрози є систематичне руйнування житлової та виробничої інфраструктури, зміщення логістичних потоків, обмеження доступу до окремих територій, мінування значних площ та суттєві ризики для персоналу, задіяного у сфері управління відходами.

Економічні, демографічні та соціальні характеристики громади постійно змінюються внаслідок внутрішньої та зовнішньої міграції населення, втрати робочих місць, зниження платоспроможності домогосподарств і бізнесу. Додатковим ускладнювальним фактором є втрата архівної документації, що мала місце під час тимчасової окупації м. Берислав, що призвело до відсутності значного обсягу статистичних і технічних даних щодо об'єктів управління відходами, кількісно-якісних характеристик відходів та історичної динаміки формування потоків ТПВ. У сукупності ці фактори об'єктивно обмежують точність оцінок, повноту інформаційного забезпечення та можливість формування прогнозів із високим рівнем достовірності. Тому окремі аналітичні положення МПУВ базуються на доступних фрагментарних даних, актуальних показниках, експертних припущеннях та методологічних інтерполяціях; подальше уточнення параметрів системи управління відходами заплановано здійснювати по мірі стабілізації безпекової ситуації, актуалізації статистичної інформації та відновлення можливості збору повних первинних даних.

Берислав – місто в Херсонській області України, на правому березі Дніпра та Каховського водосховища, адміністративний центр Бериславської міської громади та Бериславського району Херсонської області.

Бериславський район на півночі межує з Криворізьким районом Дніпропетровської області, на заході з Баштанським районом Миколаївської області, на південному заході з Херсонським районом, на сході з Каховським районом.

Бериславська громада створена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 726-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Херсонської області», шляхом об'єднання територій та населених пунктів Шляхівської сільської громади (у складі Раківської, Томаринської, Урожайненської та Шляхівської сільських рад), Бериславської міської та

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						8
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Зміївської і Новобериславської сільських рад Бериславського району Херсонської області. Відповідно до складу громади увійшло одне місто Берислав (адміністративний центр) та 8 сіл та 1 селище (Зміївка, Новоберислав, Раківка, Новосілка, Вільне, Тараса Шевченка, Томарине, Урожайне, Шляхове) (рис. 2.1).

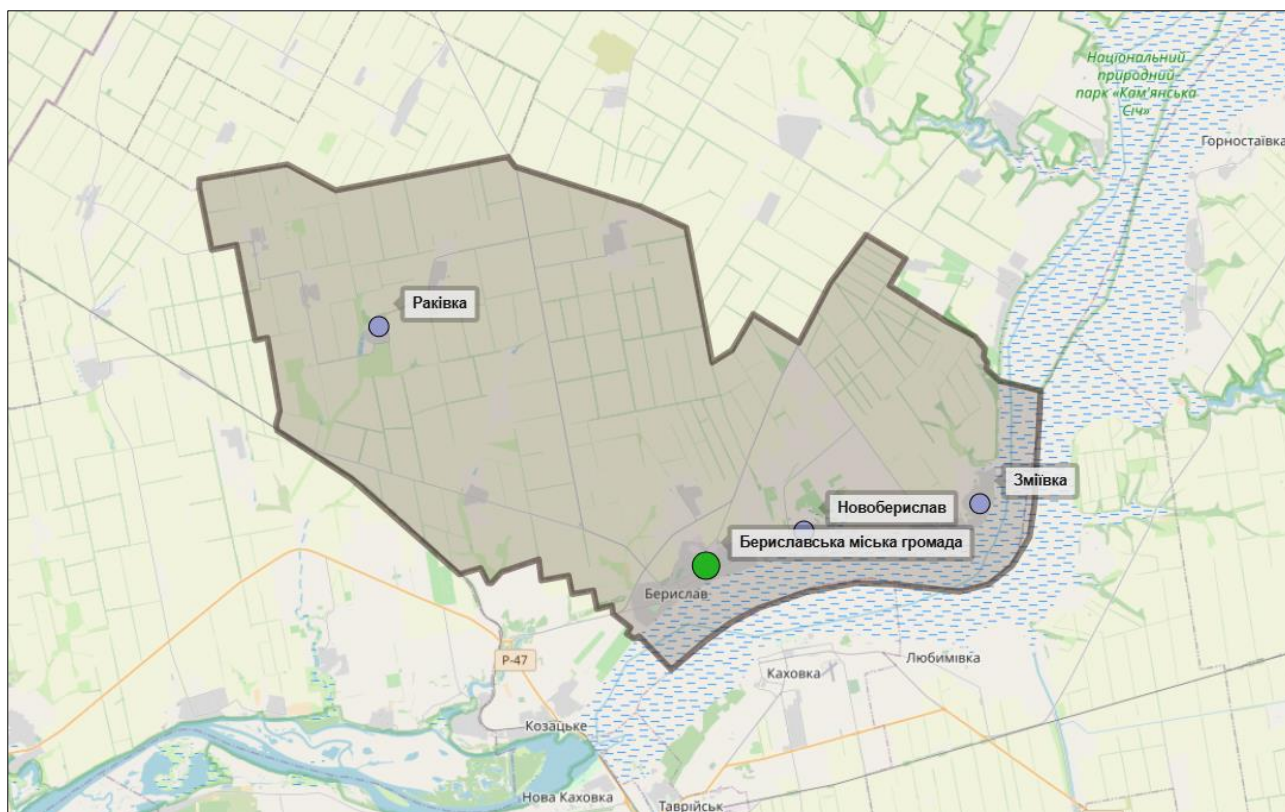

Рис. 2.1. Положення Бериславської МТГ

До Бериславської ТГ входить 10 населених пунктів, у межах яких утворено 6 старостинських округів та адміністративний центр у м. Берислав.

На даний момент район потерпає від значних наслідків після російської окупації. На сьогодні також і територія громади знаходиться у відносній близькості від лінії фронту (рис. 2.1). Бериславський район Херсонської області знаходився під російською окупацією з початку повномасштабного вторгнення росії в Україну у 2022 році. Район і на сьогодні постійно обстрілюється з різних видів озброєння, включаючи артилерію, авіацію та безпілотники. Пошкоджено житлові будинки, інфраструктурні об'єкти та навіть є загиблі цивільні. Зокрема також місто Берислав зазнає значних постійних та щоденних артилерійських обстрілів, атак безпілотниками тощо.

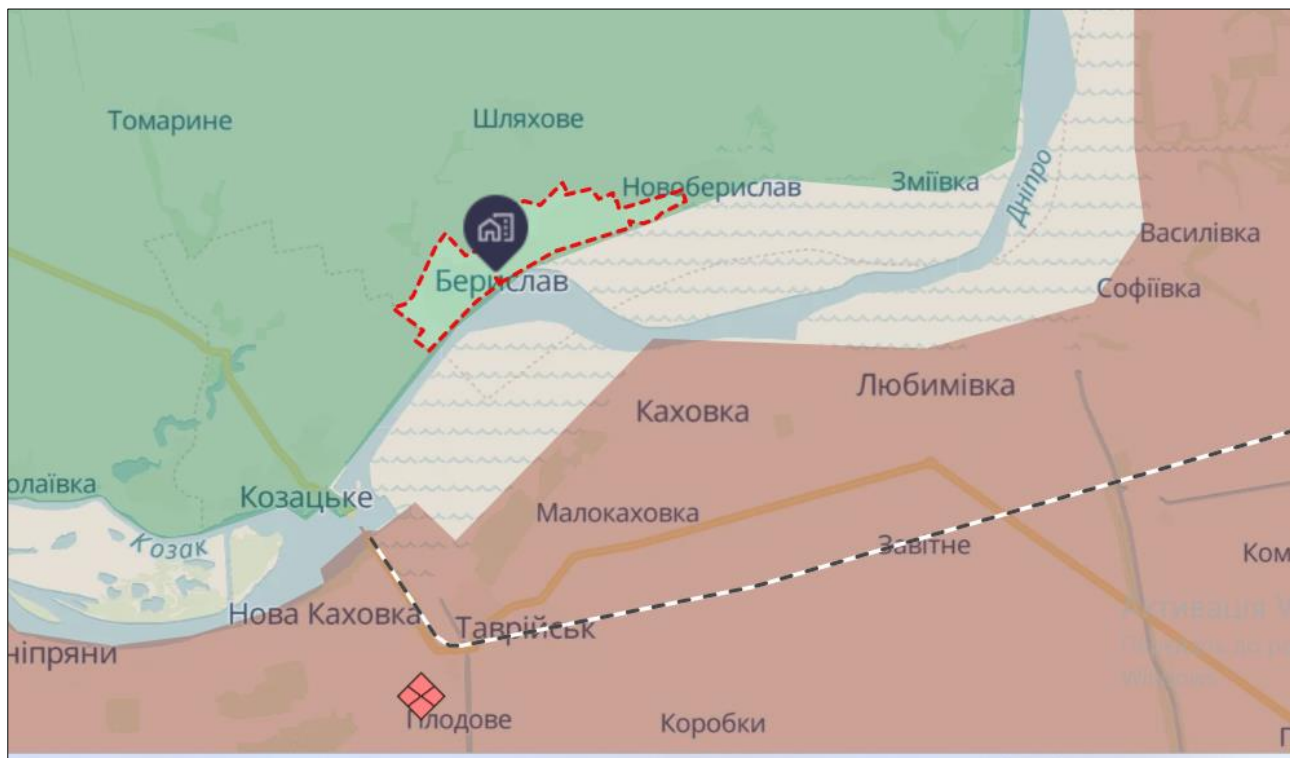

Рис. 2.2. Картосхема розташування м. Берислав відносно лінії фронту

Площа території громади станом на 2020 рік становила 457,7 км², у громаді проживало 18 062 особи. Повномасштабна збройна агресія росії проти України спричинила значне скорочення постійного населення.

Станом на 31.07.2025 року фактична кількість населення становила 1084 особи. Як бачимо, на даний час спостерігається ще більше скорочення населення громади, спричинене збройною агресією.

Кліматичні умови та зміна клімату.

Клімат області помірно континентальний, посушливий, з відчутними особливостями через близькість до Чорного і Азовського морів. Це робить клімат теплим і сухим, з помітними сезонними коливаннями температури.

Щодо кліматичних та природних умов у межах Бериславської громади вони близькі до умов області в цілому.

Клімат помірно-континентальний, посушливий. Середня річна кількість опадів – 360-420 мм, можливі посухи (до 90-100 днів).

Літні місяці в Бериславській громаді дуже спекотні. Середня температура вдень може коливатися між 25 і 32°C, але в пік спеки температура може підніматися і вище 35°C. Теплі ночі з температурою близько 20-22°C. Літні дощі нерідко супроводжуються грозами, але в загальному вони не дуже часті.

Зимовий період холодний, але не надто суворий, як на півночі України. Середня температура в січні становить від -1°C до -5°C, але можуть бути й сильні морози (до -10°C і нижче). Снігопади досить рідкісні, сніговий покрив зазвичай не тримається довго. Найхолоднішим місяцем року в Бериславській ТГ є січень із середньою мінімальною температурою -5°C і максимальною 2°C.

Весною температура поступово підвищується, але можуть бути прохолодні дні з дощами.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		10

Осінь, навпаки, характеризується поступовим зниженням температури, і вже в кінці вересня можуть початися перші заморозки. В осінні місяці також часто йдуть дощі.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 року визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

Україна починаючи з 1996 року ратифікувала низку міжнародних зобов'язань, а саме: рамкову конвенцію ООН про зміну клімату, Кіотський протокол до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Паризьку угоду.

Як країна з перехідною економікою, Україна стала однією із сторін і взяла зобов'язання стабілізувати викиди парникових газів на рівні 1990 року. У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату

Зменшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферу є одним із пріоритетних у галузі охорони довкілля. Зрозуміло, що підприємства не зможуть зменшити шкідливі викиди в один момент. Тому з метою поступового скорочення викидів забруднюючих речовин, діоксиду сірки (далі – SO_2), оксидів азоту (далі – NO_x) та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом від існуючих великих спалювальних установок, номінальна теплова потужність яких становить 50 МВт і більше, розроблено Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 796-р та набрав чинності з 01.01.2018 року.

Геологічна та геоморфологічна будова. Рельєф. Надра.

Геологічна будова території громади представлена переважно лесовидними відкладами, алювією правобережної частини Дніпро та моренно-алювіальними формаціями, які формувалися в контексті пізньо-четвертинного геологічного розвитку. У межах громади зафіксовано наявність схилів балок і ярів, що вказує на вплив як структурних, так і ерозійних процесів; зокрема, вивчено території, схильні до яружної ерозії, пов'язаної з геоморфологічною будовою схилів, їхньою геологічною основою та фізико-механічними властивостями ґрунтів.

Рельєф громади має переважно рівнинний характер із слабохвилястими підняттями – тераси правого берега Дніпра виступають як помітна морфоструктура, що відокремлює надзаплавні зони від відкритого степового простору. У зоні схилів балок і ярів помітно підвищена активність ерозійних процесів, що створює дискретність ландшафтної форми: ділянки з більш вираженим перепадом висот чергуються зі стабільними рівнинними просторами.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						11
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

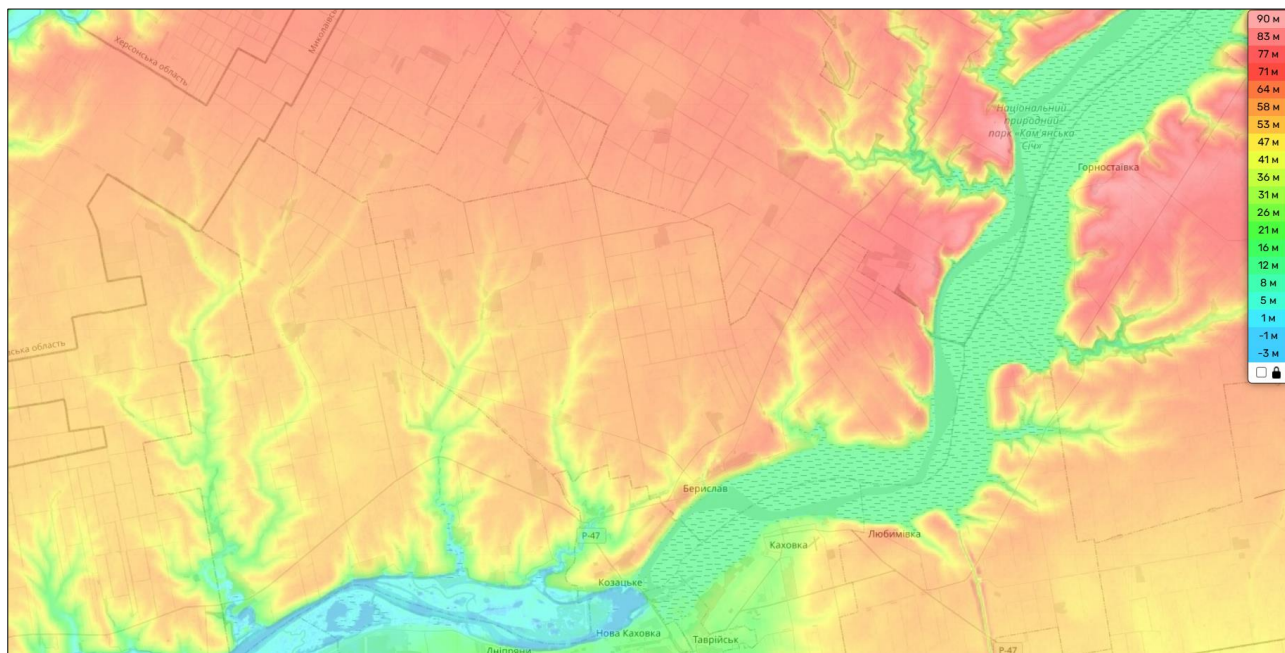

Рис. 2.3. Рельєф Бериславської громади

Корисні копалини.

1. Бериславське - 1 родовище суглинків і глин, на північній околиці м. Берислав, на правому схилі б. Кизикермен, у 1,5 км від річкової пристані.

Корисна копалина, запаси: цегельна сировина, площа 35 га, з них 32 га орні землі, 7 429 тис. м³. Стан використання: розвідане, не розробляється.

2. Бериславське – 2 родовище суглинків і глин, в 750 м північніше м. Берислав, на правому схилі б. Кизикермен, у 200 м на північний схід від Бериславського – 1 родовища.

Корисна копалина, запаси: цегельна сировина, площа 26,8 га орні землі, 4 007,7 тис.м³.

На території Бериславської міської територіальної громади відсутні підтверджені поклади корисних копалин місцевого чи загальнодержавного значення, які могли б використовуватися у промислових масштабах. Окремі випадки видобутку піску, свідчать лише про локальну наявність ресурсів, але вони не мають системного чи економічно значимого характеру. Відсутність розроблених родовищ зумовлює практично повну відсутність підприємств добувної промисловості у громаді.

Гідрологічні умови.

Бериславська громада розташована на правому березі річки Дніпро. Після знищення росіянами Каховської ГЕС, річка Дніпро повернулася у своє природне русло. Тепер русло Дніпра проходить по під правим високим берегом. На лівому березі Дніпра відбувається відновлення природних заплавних екосистем.

На території громади поширені підземні води гідрокарбонатно-хлоридного, хлоридногідрокарбонатного натрієво-магнієвого, магнієво-натрієвого складу з мінералізацією води 0,4–1 г/дм³. Загальна жорсткість води змінюється в межах 0,4–0,9 ммоль/дм³. Забезпечення питною та поливною водою залишається однією з найгостріших проблем. Найбільш проблемним є питання відповідності

питної води за фізико-хімічними компонентами вимогам ДсанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» за такими показниками, як загальна жорсткість, сульфати, сухий залишок, хлориди, нітрати.

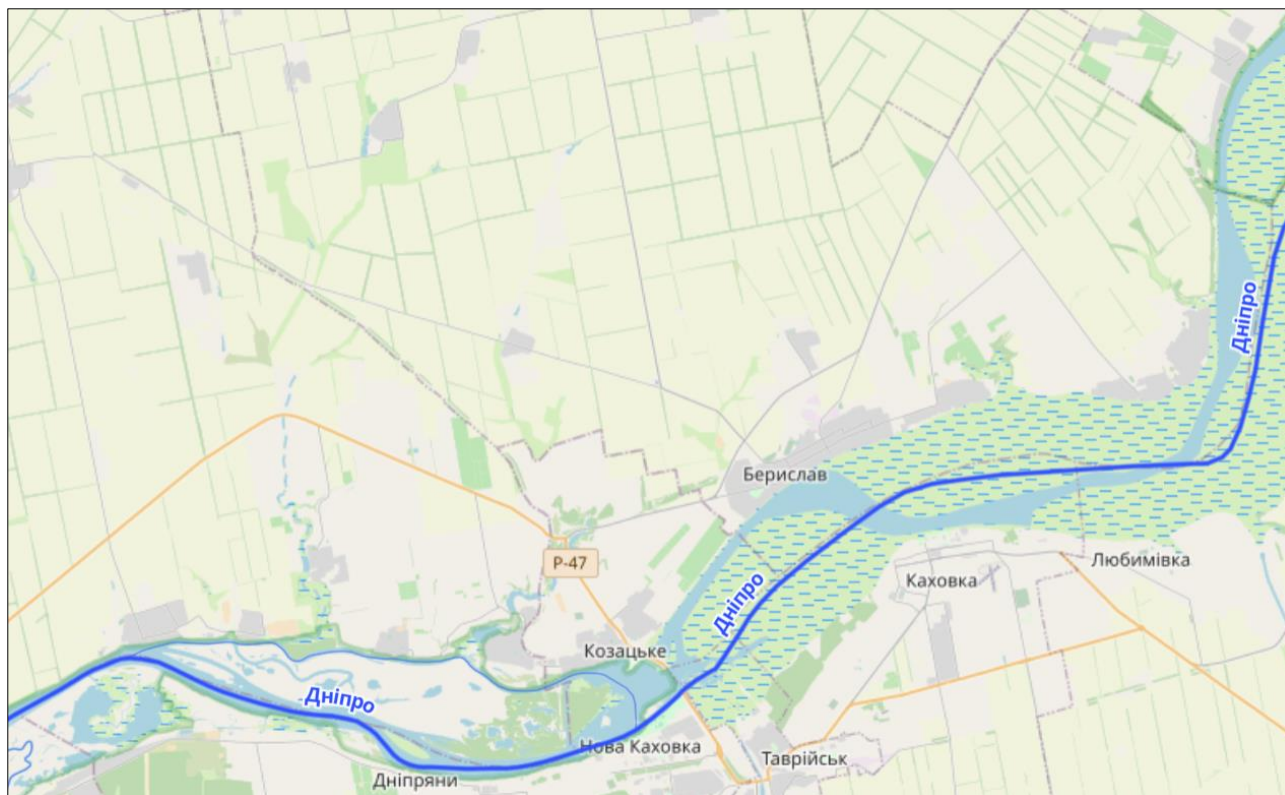

Рис. 2.4. Гідрографічна мережа на території Бериславської МТГ

Земельні ресурси та ґрунти. Ландшафт.

Характеристика ґрунтів. Ґрунти Херсонської області, де розташована і Бериславська громада, мають різноманітний склад і структуру, але основними характеристиками є переважання чорноземів та степових ґрунтів.

Чорноземи – це основні ґрунти Херсонської області, зокрема на південь від Дніпра, де вони займають великі площі. Це дуже родючі ґрунти, що дозволяють вирощувати широкий спектр сільськогосподарських культур. Чорноземи мають високий вміст органічних речовин, що робить їх дуже родючими. Вони мають темний колір, що обумовлено високим вмістом гумусу. Вони добре утримують вологу, але з часом можуть вичерпуватися внаслідок інтенсивного землеробства, якщо не проводити добрива або інші заходи для підтримки родючості.

Степові ґрунти переважають в степовій частині Херсонської області, на південь від чорноземних територій. Це більш бідні ґрунти, що мають менше органічних речовин порівняно з чорноземами. Вони можуть бути лужними або нейтральними, з певною кількістю солей. Степові ґрунти менш родючі, тому на таких землях часто вирощуються більш посухостійкі культури, зокрема соняшник, кукурудза, пшениця.

Каштанові ґрунти можна зустріти на південному заході Херсонської області. Вони мають світліший колір через нижчий вміст гумусу, звичайно менш

родючі, але на них також вирощують посухостійкі культури, оскільки вони мають високий вміст солей, що може бути корисним для деяких сільськогосподарських культур.

Солонці та солончакові ґрунти зустрічаються в південних районах Херсонщини, на схід від Чорного моря та уздовж річок. Ці ґрунти містять високу кількість розчинених солей, що обмежує можливість вирощування багатьох сільськогосподарських культур. Солонці утворюються через високу випаровуваність води та низьку кількість опадів, що призводить до накопичення солей на поверхні.

Аллювіальні ґрунти розташовуються в долинах річок, таких як Дніпро та Інгулець. Це ґрунти, що утворилися завдяки осадовим процесам, вони багаті на поживні речовини. Їх можна зустріти в землеробських регіонах, оскільки вони є родючими, хоча можуть бути схильні до затоплення під час сильних дощів або паводків.

Підзолисті та сіроземні ґрунти зустрічаються на заході області, в лісостепових районах. Вони характеризуються низьким вмістом органічних речовин, а їхня родючість обмежена. Такі ґрунти зазвичай потребують інтенсивного удобрення для досягнення високих урожаїв.

Загалом, різноманітність ґрунтів Херсонської області дає можливість для розвитку різних видів сільськогосподарського виробництва, але також вимагає врахування специфіки кожного типу ґрунту для правильного ведення землеробства.

Структура земельного фонду.

Загальна площа Бериславської міської ТГ, за інформацією Бериславської МВА, станом на 01.01.2024 року становить 45616 га. Землі за межами населених пунктів переважають за площею та становлять 43 379 га, в той час, коли землі населених пунктів становлять лише 2 237 га.

Серед земель населених пунктів найбільшу частку становлять землі сільськогосподарського призначення (48,61 %) та сільбищні території (45,17 %). Відсоток земель промисловості в межах населених пунктів перевищує 4 % території.

Таким чином, основним ресурсом громади є землі сільськогосподарського призначення. Проте, варто наголосити на необхідності збереження та розвитку територій під лісами, об'єктами природно-заповідного фонду та водними об'єктами, адже дані землі є важливими для збалансованого розвитку території громади. Станом на 2024 рік в Державному земельному кадастрі було зареєстровано 13 154 земельні ділянки загальною площею 38 748 га, що складає майже 85 % від загальної площі громади і цей показник є вищим за середній по Україні, який складає 78-79 %. За даними Державного земельного кадастру (ДЗК), на території ТГ нараховується 7 категорій земель за основним цільовим призначенням: – землі сільськогосподарського призначення (35 811 га); – землі житлової та громадської забудови (484 га); – землі рекреаційного призначення (18 га); – землі лісгосподарського призначення (357 га); – землі водного фонду (24 га); – землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій,

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						14
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

енергетики, оборони та іншого призначення (624 га); А також землі запасу, загального користування, резервного фонду, що не віднесені до однієї категорії земель (1 430 га).

За даними наданими територіальної громадою розподіл земель є такий (рис 1.2.2): територія всього, 45,6 тис, га

у тому числі:

- сільськогосподарські угіддя 38,8 тис. га
- із них рілля 35,2 тис. га
- ліси та інші лісовкриті площі 1,0 тис. га
- забудовані землі 1,2 тис.га
- землі водного фонду 4,4 тис.га
- інші землі 0,2 тис. га
- розміновані площі 15,7 тис. га

Рис. 2.5. Структура земельного фонду громади

На території Бериславської територіальної громади землі лісового фонду охоплюють лише незначну частину. Вони представлені лісовими насадженнями, розташованими на північ від Новоберислава в балці, а також на північ від Зміївки. На полях організовано і підтримується робота захисних лісосмуг.

Ландшафти.

Територія Бериславської міської територіальної громади розташована в межах Південного степу України, що характеризується переважанням рівнинних та слабохвилястих форм рельєфу, сформованих на лесових відкладах. Ландшафтна структура представлена здебільшого сухостеповими угрупованнями з домінуванням трав'янистої рослинності та фрагментарними лісо-кустарниковими масивами, приуроченими до балок, ярів і природних водотоків. Значний вплив на морфологію території мають надзаплавні тераси Дніпра, що утворюють перехідну смугу між відкритими степами та

прибережною зоною, відзначаючись підвищеною динамічністю екзогенних процесів.

Ландшафти громади належать до екологічно вразливих, оскільки характеризуються недостатнім природним зволоженням, високим рівнем антропогенного освоєння та активними ерозійними процесами. Просторова структура природних комплексів істотно трансформована сільськогосподарським використанням, техногенними порушеннями та військовими діями, що супроводжуються руйнуванням ґрунтового покриву, засміченням територій та порушенням екосистемних зв'язків. Збереження ландшафтної різноманітності та стійкості природних комплексів є важливим завданням для післявоєнного екологічного відновлення громади.

Рослинний та тваринний світ. Природно-заповідний фонд.

На території Бериславської ТГ відсутні території природно-заповідного фонду. Проте є окремі об'єкти ПЗФ дотичні до громади, наприклад такий як Кам'янська Січ

Рис. 2.6. Межі ПЗФ на території громади

Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду у Херсонській області станом на 01.01.2025 розміщено на офіційному веб сайті Міндовкілля в розділі Діяльність/Відкриті дані/Набори відкритих даних/Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду за посиланням https://data.gov.ua/dataset/mepr_05.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		16

Межі та рекомендації при плануванні або здійсненні діяльності для врахування необхідності забезпечення збереження у довгостроковій перспективі природних оселищ та видів природної фауни і флори, що підлягають особливій охороні в Європі вказані у стандартних формах даних територій Смарагдової мережі, що розміщені на офіційному сайті Ради Європи: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>.

Місця розташування 50 водно-болотних угідь міжнародного значення можна ознайомитися на сайті Рамсарської конвенції за посиланням: <https://www.ramsar.org/wetland/ukraine>.

Україна є однією з країн, що підписала Бернську конвенцію про біологічне різноманіття (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі). Дата підписання Україною: 11 червня 1992 р. Дата ратифікації Україною: Закон України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29 листопада 1994 р. № 257/94-ВР. Дата набуття чинності: 29 грудня 1993 р., для України – 7 лютого 1995 р.

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року.

Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об'єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проектується в державах, які є сторонами Бернської конвенції (всього 26 держав), у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа «Натура 2000», яка проектується за аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні і фінансові інструменти ЄС.

Екомережа – це складна, різномірівнева, просторова система природних біотичних і абіотичних елементів екосистеми, а також змінених і деградованих ландшафтів, що вимагають збереження або відновлення, у тому числі і шляхом невиснажливого використання. Як впливає з цього визначення, до складу екомережі мають бути включені не тільки території із збереженою природною рослинністю, але й змінені, навіть деградовані, ландшафти, які потребують відновлення.

Долина Дніпра належить до затвердженої (Adopted sites) території Смарагдової мережі Kakhovske Reservoir UA0000106. На території Бериславської ТГ відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення. Дані про місця поширення рідкісних видів рослин (що занесені до Червоної Книги України) та тварин (що занесені до Червоної Книги України) - відсутні.

На рис. 2.7 можна побачити межі смарагдової мережі, що проходить Бериславською територіальною громадою.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

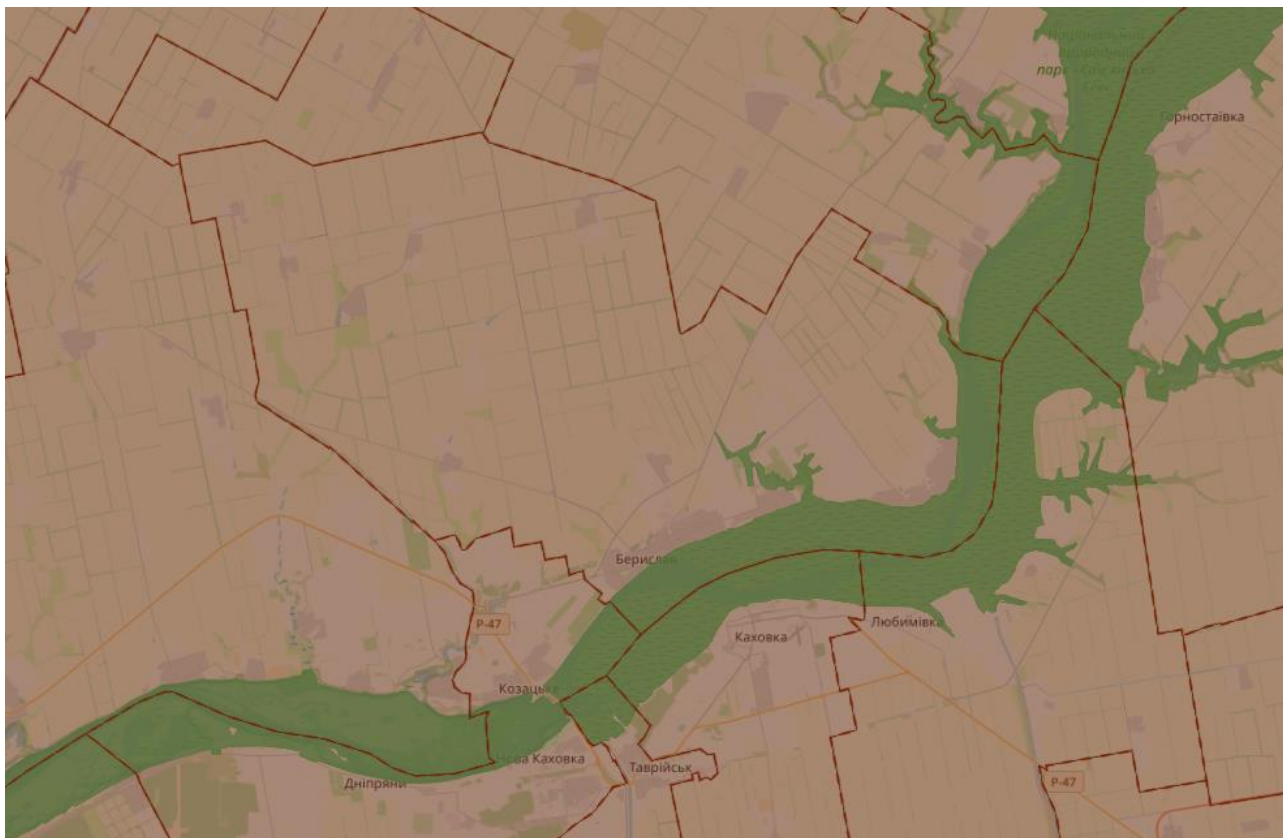

Рис. 2.7. Положення Бериславської МТГ в структурі Смарагдової мережі України у Херсонській області

Збереження традиційного середовища.

Пам'ятки національного значення

Пам'ятки археології

Дрімайлівське поселення.....с. Зміївка

Старошведське городище.....с. Зміївка

Пам'ятки місцевого значення

Пам'ятки археології

Кургани /9/.....м. Берислав

Кургани /42/.....с. Зміївка

Кургани /13/.....с. Новоберислав

Кургани /9/.....с. Новосілка

Кургани /1/.....с. Першотравневе

Кургани /8/.....с. Раківка

Кургани /11/.....с. Тараса Шевченка

Кургани /37/.....с. Томарине

Кургани /28/.....с. Урожайне

Кургани /32/.....с. Шляхове

Пам'ятки історії

Кладовище учасників Кримської війни та каплиця /2/.....м. Берислав,
кладовище, вул. Кримська

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						18
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Пам'ятник жертвам Голодомору та політичних репресій /1/.....м. Берислав,
кладовище, вул. Садова

Могила Героя Соціалістичної Праці О.Т. Скачка /1/.....м. Берислав,
кладовище, вул. Садова

Братська могила воїнів Червоної армії, які загинули під час звільнення м.
Берислав /1/.....м. Берислав,
кладовище, вул. Садова

Могила керівника партизанського загону М.І. Павловського /1/...м. Берислав,
кладовище, вул. Садова

Могила учасника бойових дій в Афганістані С.О. Стефанова /1/...м. Берислав,
кладовище, вул. Садова

Пам'ятник ліквідаторам аварії на Чорнобильській АЕС /1/.....м. Берислав,
парк ім. Т.Г. Шевченка

Пам'ятник на честь земляків, загиблих
на фронтах Другої світової війни /1/.....м. Берислав,
парк ім. Т.Г. Шевченка

Пам'ятний знак на честь подвигу екіпажу
літака під командуванням І.Л. Золіна /1/.....м. Берислав,
вул. 1 Травня, 173

Пам'ятник на честь воїнів-визволителів (танк Т-34) /1/.....м. Берислав,
вул. 1 Травня, парк Молодіжний

Пам'ятний знак на честь воїнів
Червоної армії та жертв нацизму /1/.....м. Берислав,
вул. 1 Травня, парк Молодіжний

Пам'ятний знак на честь генерал-майора
М.Л. Горіккера (протитанковий їжак) /1/.....м. Берислав,
вул. 1 Травня, парк Молодіжний

Пам'ятний знак «Дзвін» на честь запорозьких козаків, які прославилися під час
штурму фортеці Кизи-Кермен, та меморіальний хрест на місці формування
загонів «Війська Вірних Запорожців» /2/.....м. Берислав,
вул. Шевченка

Будинок школи, де навчався генерал-майор З.П. Видриган /1/.....м. Берислав,
вул. Шкільна, 49

Пам'ятний камінь на честь визволення міста від нацистських загарбників
/1/.....м. Берислав,
пл. Перемоги

Братська могила воїнів Червоної армії /1/.....с. Зміївка

Пам'ятник на честь воїнів-односельчан /1/.....с. Зміївка

Пам'ятний знак на честь шведів-односельчан – жертв

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						19
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

тоталітарного режиму в 1937-1938 рр. /1/.....с. Зміївка
 Пам'ятник 68 воїнам-десантникам 49-ї стрілецької дивізії /1/.....с. Зміївка
 Меморіал «Борцям за волю України» /1/.....с. Зміївка,
 вул. Набережна, 18
 Пам'ятник на честь воїнів-односельчан /1/.....с. Новоберислав
 Могила воїна Червоної армії /1/.....с. Новосілка
 Могила воїна Червоної армії та пам'ятник на честь воїнів-односельчан
 /2/.....с. Раківка
 Могила льотчика Ю.Б. Яновського /1/.....с. Томарине

Матеріальні активи.

Бериславська громада, що знаходиться в Херсонській області, стикається зі складними соціально-економічними проблемами. Її розвиток значною мірою обумовлений наслідками збройної агресії росії проти України, а також системними труднощами, притаманними сільським районам та невеликим містам півдня України.

До початку повномасштабної війни Бериславська громада мала відносно стабільну економіку, засновану на сільському господарстві, переробній промисловості та торгівлі. Більшість мешканців була зайнята у сфері аграрного виробництва, вирощуючи зернові культури, овочі й технічні рослини, а також працюючи на переробних підприємствах. Однак через бойові дії, окупацію та руйнування значна частина інфраструктури громади зазнала серйозних пошкоджень або була знищена, що спричинило тимчасове згортання економічної діяльності, скорочення кількості робочих місць і падіння доходів населення. Після деокупації громада поступово розпочала процес відновлення, але зіткнулася з рядом викликів. Чимало мешканців були змушені покинути свої домівки, що призвело до втрати трудового потенціалу. Частина людей залишилася внутрішньо переміщеними або перебуває в складних соціальних умовах. Руйнування житла та об'єктів соціальної інфраструктури, таких як школи, лікарні й заклади культури, негативно позначилося на якості життя та доступності базових сервісів. Економіка громади оживає поступово. Аграрії повертаються до роботи на землі, хоча значна частина угідь залишається замінованою чи пошкодженою. Малому і середньому бізнесу, який до війни забезпечував місцеві потреби та створював робочі місця, необхідна підтримка для відновлення діяльності. Громада потребує фінансових ресурсів, грантів, пільгових кредитів і реконструкції логістичних шляхів для забезпечення збуту продукції та стимулювання місцевої економіки.

Структура доходів бюджету Бериславської ТГ з початком воєнного стану в цілому не зазнала значних змін і в основному формується з податкових надходжень і міжбюджетних трансфертів. При цьому спостерігається незначна тенденція до збільшення неподаткових надходжень, але частка їх є несуттєвою в загальних доходах бюджету громади. Обсяг міжбюджетних трансфертів в загальному обсязі отриманих доходів у 2021-2023 роках перевищує обсяг

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

податкових надходжень, що демонструє значну залежність бюджету громади від трансфертів з державного бюджету. На 2024 рік частка офіційних трансфертів дорівнює 82,6 % у затверджених річних планових дохідних показниках бюджету Бериславської ТГ. У 2021-2023 роках бюджет громади отримував базову дотацію, яка в загальному обсязі трансфертів, що надійшли до місцевого бюджету за відповідні бюджетні періоди складала: у 2021 році – 10,0 %, у 2022 році – 13,4 %, у 2023 році – 29,3 %. У планових показниках дохідної частини бюджету громади на 2024 рік також передбачена базова дотація. Протягом 2021-2023 років вагомим джерелом надходжень до бюджету громади залишається освітня субвенція. В планових річних дохідних показниках бюджету на 2024 рік освітня субвенція складає 23,6 %. Загальний обсяг залучених податкових надходжень у 2022 році в цілому зменшився на 35,6 % проти показників 2021 року. У 2023 році податкових надходжень до бюджету громади залучено на 30,0 % менше фактично отриманих за 2022 рік.

Основними джерелами податкових надходжень бюджету громади у 2021 – 2023 роках залишаються ПДФО і місцеві податки і збори. Загальний обсяг ПДФО у 2022 році порівняно із 2021 роком зменшився на 17,2 %. У 2023 році надходження ПДФО до бюджету громади зменшилися на 31,5 % в порівнянні з 2022 роком. Планові показники ПДФО на 2024 рік зменшені на 41,5 % порівняно з отриманими у 2023 році. Загальний обсяг місцевих податків і зборів у 2022 році порівняно з 2021 зменшився на 68,1 %. За 2023 рік до бюджету Бериславської ТГ залучено місцевих податків і зборів на 8,9 % менше ніж у 2022 році. Планові показники на 2024 рік по місцевих податках і зборах зменшені на 56,3 % проти обсягу отриманих за 2023 рік.

Структура видатків Бериславської ТГ за функціональною класифікацією зазнала певних змін. Основними сферами витрат залишаються: освіта, державне управління, соціальний захист та соціальне забезпечення та ЖКГ. За 2023 рік видатки на фінансування основних бюджетних галузей (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення, культура і мистецтво, фізична культура і спорт, державне управління) складають 86,0 % у загальному обсязі фактичних річних видаткових показників на 2023 рік.

Протягом 2021-2023 років в поточних видатках у бюджеті громади переважають видатки на зарплату працівників бюджетної сфери та оплату спожитих бюджетними установами комунальних послуг та енергоносіїв – відповідно 80,9 %, 92,0 % та 81,8 %.

Бюджет Бериславської ТГ спроможний лише до часткового фінансування заходів з відновлення території громади та усунення зовсім незначної частини наявних руйнувань. За умови практичній відсутності (внаслідок продовження військових дій) тенденцій до створення нових робочих місць та стабільних бюджетоутворюючих платників податків при одночасній неможливості скорочення поточних видатків така спроможність надалі може зменшуватися. Для повного подолання наслідків збройної агресії рф Бериславській ТГ потрібне залучення додаткових джерел. Це можуть бути цільові кошти з Фонду відновлення та інші цільові трансферти. Також доцільним є включення до

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						21
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

загальнодержавних цільових проектів і програм певних заходів з подолання наслідків військової агресії, відновлення території і економічного потенціалу громади.

Загалом, дані демонструють зростання кількості зареєстрованих юридичних осіб та ФОП у 2022 році порівняно з 2021 роком. Однак у 2024 році спостерігається скорочення кількості суб'єктів господарювання, особливо, різке падіння кількості ФОП порівняно з попередніми роками, що пов'язано з виїздом підприємців з території громади. Це свідчить про негативний вплив окупації на підприємницьку діяльність у Бериславській ТГ у 2024 році. Відповідно у 2021 році кількість ФОП становила 884, а у 2024 році вже 789, хоча до початку повномасштабного вторгнення їх кількість становила 944 (станом на січень 2022 року).

Сільське господарство залишалося однією з ключових галузей в громаді. Хоча загальна кількість економічно активних суб'єктів у цій сфері скоротилася з 89 до 27, кількість зайнятих зросла з 251 до 284 осіб у 2024 році.

Рослинництво залишається ключовим напрямком економічної діяльності, у той час як тваринництво та інші види бізнесу значно скоротилися. Промисловість зазнала серйозних втрат: кількість активних підприємств зменшилася з 11 до 6, а чисельність працівників впала з 380 до 155 осіб. Найбільші втрати відчутні в сферах машинобудування та енергетики. Торгівля й ремонт транспортних засобів також постраждали, скоротившись удвічі як за кількістю підприємств (з 160 до 8), так і за числом зайнятих працівників (з 280 до 8 осіб). Інші галузі послуг, зокрема готельний бізнес, ресторани та транспортні перевезення, практично припинили своє функціонування на території громади до 2024 року.

Сектор державного управління залишився відносно стабільним у кількості підприємств, але чисельність працівників зросла зі 200 до 300 осіб. Освітні заклади скоротилися з 18 до 4, хоча кількість працівників зменшилася лише на 145 осіб. Медичні заклади зберегли свою кількість, проте втратили 255 співробітників, зменшившись із 33 до фактичної чисельності. Загалом кількість зайнятих в усіх секторах громади впала з 2961 особи до 1617 осіб, тобто на 1344 особи.

Економіка Бериславської громади значною мірою орієнтована на сільськогосподарську діяльність, надання різноманітних послуг, адміністративне обслуговування, освіти та державний сектор. Такий склад економіки підкреслює сільський та агропромисловий характер регіону. Однак у громаді представлені й інші сфери, що сприяють диверсифікації місцевої економічної структури. Для юридичних осіб найпоширенішими сферами діяльності залишаються сільське господарство, надання послуг, торгівля, операції з нерухомістю та будівництво.

Стан навколишнього середовища.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						22
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

середовища та реалізують політику у сфері охорони здоров'я, а також органів місцевого самоврядування.

Атмосферне повітря.

Атмосферне повітря є одним із найчутливіших компонентів довкілля, що безпосередньо впливає на здоров'я населення, стан екосистем і кліматичну стабільність регіону. Оцінка його якості є важливим показником ефективності екологічної політики та дотримання екологічних стандартів на території області.

Табл. 2.1

Викиди в атмосферне повітря за джерелами забруднення

	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів			Крім того, викиди діоксиду вуглецю		
	усього, тис.т	у тому числі		усього, млн.т	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами ¹		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами ¹
2015	57,0	8,9	48,1	1,0	0,4	0,6
2016	54,3	9,7	44,6	0,3	0,3	...
2017	54,9	9,6	45,3	0,3	0,3	...
2018	55,1	12,4	42,7	0,3	0,3	...
2019	60,6	17,8	42,8	0,3	0,3	...
2020	56,4	17,8	38,6	0,3	0,3	...
2021 ²	57,8	17,1	40,7	0,3	0,3	...
2022 ²	...	6,0	...	...	0,0	...
2023 ²	...	5,5	...	...	0,1	...

¹ За 1990-2002 рр. відображаються дані по автомобільному транспорту; з 2003р. – по автомобільному, залізничному, авіаційному, водному транспорту; з 2007р. – по автомобільному, залізничному, авіаційному, водному транспорту та виробничій техніці; з 2016р. – по автомобільному транспорту, розраховані на основі щорічних даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом, наведених у енергетичному балансі України (продуктовому).

² Дані можуть бути уточнені.

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів (рівень звітування у 2022 році становив 12,8%, у 2023 – 43,8%).

Табл. 2.2

Викиди основних забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2023 році¹

	Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів, одиниць	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів, т	2023 у % до 2022
Всього забруднюючих речовин і парникових газів	22	5463,2	91,0

у тому числі			
метали та їх сполуки	4	0,0	136,7
з них			
свинець	—	—	—
мідь	—	—	—
нікель	—	—	—
хром	—	—	—
цинк	—	—	—
арсен	—	—	—
метан	13	5230,2	89,2
неметанові леткі органічні сполуки	10	6,5	33,6
оксид вуглецю	21	52,1	159,9
діоксид та інші сполуки сірки	8	13,2	73,2
з них			
діоксид сірки	8	13,1	72,8
сполуки азоту	22	128,7	340,1
з них			
діоксид азоту	22	127,3	351,5
оксид азоту	8	0,2	126,2
аміак	2	1,2	100,2
речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	9	32,4	98,3
стійкі органічні забруднювачі	—	—	—
з них			
поліароматичні вуглеводні (ПАВ)	—	—	—
Крім того, викиди діоксиду вуглецю, млн. т	15	0,1	224,5

¹ Дані можуть бути уточнені.

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів (рівень звітування у 2023 році становив 43,8%).

Табл. 2.3

**Викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин
за категоріями стаціонарних джерел забруднення у 2023 році¹**

	Кількість викинутих у атмосферне повітря забруднюючих речовин, т							
	сірки діокси д	діокси д азоту	оксид вуглець ю	неметано ві леткі органічні сполуки	поліаромати чні вуглеводні	тверді частин ки Тч2,5	тверді частин ки Тч10	аміа к
Усього	13,1	127,3	52,1	6,5	—	20,0	1,4	1,2
у тому числі								
Енергетика	11,7	53,1	20,7	6,4	—	0,1	0,9	—
Виробництво	1,0	0,1	2,3	0,1	—	19,2	0,5	—

Сільське господарство	—	—	—	—	—	—	—	—
Відходи	—	0,0	—	0,0	—	0,0	—	0,0
Інші стаціонарні джерела викидів	0,4	74,1	29,1	0,0	—	0,7	0,0	1,2

¹ Дані можуть бути уточнені.

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів (рівень звітування у 2023 році становив 43,8%).

Водне середовище.

Херсонська область знаходиться в межах басейнів р. Дніпро, р. Інгулець та річок Причорномор'я. На території області прокладена масштабна інфраструктура транспортування води та зрошувальні системи, що живляться водою з Каховського водосховища, зокрема, Північно-Кримський канал, Каховський магістральний канал, Олександрівський та Сірогозький канали. Від роботи цих систем залежить і ситуація з водою в інших областях. Так, Каховський магістральний канал подає воду і в посушливі райони Херсонщини, і до Західного групового водоводу, що живить місто Бердянськ. Канал “Дніпро-Миколаїв” забезпечує місто Миколаїв питною водою, що після очистки мала цілком прийнятну якість. Отже, тимчасова окупація області дала російським загарбникам змогу не тільки відновити водопостачання до Криму, але й взяти під контроль – або зруйнувати – інфраструктуру, що забезпечує значну частку водопостачання прилеглих областей.

Значну роль у власному водозабезпеченні області відіграють підземні води Причорноморського басейну. Їхні запаси розподілені нерівномірно, усереднений показник забезпеченості прогнозними ресурсами питних підземних вод становить близько 1,3 тис. м³ на добу на 1 особу. Так, Голопристанський, Каланчацький, Скадовський і Олешківський райони добре забезпечені підземними водами. В Бериславському, Генічеському, Білозерському, Високопільському, Каховському, Нововоронцовському районах переважно видобувають води з мінералізацією до 1,5 г/дм³, у Великоолександрівському, Горностаївському та Чаплинському районах видобувають води з мінералізацією до 1,5 та 1,5-3 г/дм³. В Іванівському районі та локальних ділянках інших районів використовують і більш високомінералізовані води. Крім того, в Іванівський та Нижньосірогозький райони подається вода з Каховського водосховища Іванівським груповим водоводом. При цьому рівень зношеності інфраструктури високий – 37% водопровідних мереж перебувають в аварійному стані. Більшість артезіанських свердловин потребують реконструкції та ремонту, 20% водонапірних веж протікають і потребують заміни. 15 тисяч жителів в 24 населених пунктах користуються привозною водою. Попри значні запаси якісних артезіанських вод, відзначається поступове збільшення їх мінералізації

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						25
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

та виснаження запасів. За останні роки повідомлялося про багато випадків самовільного використання підземних вод без дозволів на спеціальне водокористування.

Місто Херсон повністю забезпечується за рахунок артезіанських вод. Водозабір здійснюється з 135 артезіанських свердловин верхньосарматського горизонту глибиною від 60 до 100 м, з них 103 експлуатуються з перевищенням нормативного терміну. Після видобування вода зберігається в 14 резервуарах загальним об'ємом 41 900 м³. Обсяг водопостачання в місті становить 50-55 м³ на день. Очисні споруди міста функціонують задовільно.

Під час окупації міста від початку березня 2022 року російські війська розпочали репресії проти мирного населення. Дії окупантів скоро призвели до дефіциту продуктів та ліків, кілька разів зникав український мобільний зв'язок та Інтернет на території області. Втім, функціонування комунальної інфраструктури відносно підтримувалося протягом певного часу. 6 листопада була підірвана високовольтна ЛЕП Берислав – Каховка, що призвело до знеструмлення багатьох населених пунктів, зокрема й Херсону. Протягом 9-11 листопада місто було звільнено. Ситуація з водою була складною, технічну містяни набирали з Дніпра, а в пунктах роздачі питної, яких було небагато, утворилися величезні черги. Вирішити проблему запуску свердловин за допомогою генераторів було неможливо через брак пального. До того ж, першочерговим завданням був запуск водовідведення та викачування стічних вод з колекторів. Налагоджувалося розвезення води, хоча транспорту бракувало. Від 30 листопада почали відновлювати подачу води. 6 грудня російські війська обстріляли будівлю міського водоканалу, загинув працівник. Довше тривали ремонтні роботи в населених пунктах Антонівка, Комишани та Степанівка, де частину інфраструктури заживили від генераторів.

В області ситуація прогресивно погіршувалася, в багатьох громадах, де тривали воєнні дії, зруйнована майже вся інфраструктура. Вже станом на початок квітня 2022 року 70 населених пунктів області залишилися без електро- та водопостачання, зокрема, Чорнобаївська, Високопільська, Кочубеївська, частково Нововоронцовська громади. Виникла потреба в генераторах для живлення свердловин. Наприкінці червня було зупинене водопостачання в Нововоронцовській громаді через постійні обстріли насосної станції. Під час бойових дій влітку та восени 2022 року, а також перед відступом з правобережної Херсонщини окупанти руйнували та мінували інфраструктурні об'єкти. Водопостачання в Чорнобаївці почали відновлювати в кінці листопада за допомогою генератора на свердловині. В Бериславському районі перед відступом росіяни підірвали високовольтні лінії та замінували всі об'єкти критичної інфраструктури, зокрема, деякі з 11 свердловин міста. Очисні споруди міста Берислав не працювали вже багато років, через що тривало забруднення Каховського водосховища каналізаційними стоками. Якщо до війни стічні води намагалися викачувати спеціальним автотранспортом та зливати в ями на колишній каналізаційній станції, на даний момент ситуація невідома. Станом на

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						26
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

початок січня 2023 року лише третина населених пунктів Херсонщини має водопостачання.

Екологічні загрози й потенційні наслідки.

Внаслідок бойових дій та терористичних дій російських окупантів значна частина населених пунктів області залишилася без централізованого водопостачання, люди вимушені набирати неочищену воду з Дніпра чи інших доступних джерел. Критична інфраструктура у багатьох громадах зруйнована або пошкоджена так, що це унеможливорює чи сильно скорочує строк її використання. Попри те, що область відносно забезпечена підземними водами і свердловини є в багатьох населених пунктах, їх робота залежить від електрики.

Пошкоджені гідротехнічні споруди Каховського магістрального каналу, Каховський гідровузол залишається під контролем окупантів. Неможливо отримати достовірну інформацію про ситуацію в окупованих громадах.

Управління відходами.

Станом на час розроблення цього МПУВ система управління відходами на території Бериславської міської територіальної громади фактично не функціонує у відповідності до вимог законодавства України та положень Регіонального плану управління відходами Херсонської області. Постійні ракетні та артилерійські обстріли, загроза повторної окупації, руйнування транспортної та комунальної інфраструктури, а також значні площі замінованих територій унеможливлюють забезпечення безперервного збирання, перевезення, оброблення та безпечного видалення побутових відходів. Утворені відходи накопичуються без належного технологічного контролю та обліку, що створює суттєві ризики для довкілля та здоров'я населення.

Унаслідок руйнування або критичного пошкодження наявних місць видалення відходів, відсутності доступу до них та недоступності шляхів під'їзду, логістика потоків відходів практично паралізована. Діяльність комунальних підприємств у сфері управління відходами не забезпечена достатньою кількістю персоналу, техніки, запасних частин та палива. Роботи частково або повністю припинені з міркувань безпеки. Роздільне збирання відходів не здійснюється; повторне використання, рециклінг та компостування відсутні як процеси. Таким чином, система управління відходами на території Бериславської міської територіальної громади фактично не функціонує.

Додатковим дестабілізуючим фактором є суттєве збільшення обсягів відходів від руйнувань, у тому числі відходів, що містять небезпечні компоненти (азбест, будівельні матеріали з важкими металами, зруйновані ЛЕП та електрообладнання), та відсутність інфраструктурної спроможності для їх належного відсортування, тимчасового зберігання і подальшої утилізації.

Поточна ситуація характеризується відсутністю стабільного інституційного управління у сфері відходів: немає можливості реалізувати тарифну політику, укласти договори на надання послуги з управління побутовими відходами у повному обсязі, здійснювати контроль за операторами та отримувати достовірну інформацію про фактичні обсяги утворення і видалення відходів. Наявні статистичні дані є фрагментарними та не відображають реальної екологічної

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						27
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ситуації в умовах війни. З огляду на викладені обставини система управління відходами Бериславської МТГ перебуває у стані вимушеної деградації, що зумовлює необхідність розроблення антикризових підходів.

У зв'язку з військовою агресією росії проти України, відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупинили оприлюднення більшості статистичної інформації. Тому, аналіз здійснено на основі наявних оперативних даних та наданих виконавчим комітетом Бериславської міської ради.

До початку повномасштабного вторгнення РФ у лютому 2022 року на території Бериславської міської територіальної громади розпочиналася реалізація низки проєктів, спрямованих на розвиток та модернізацію інфраструктури у сфері управління відходами та охорони водних ресурсів. Зокрема, було розпочато будівництво комплексу з сортування побутових відходів (за межами населеного пункту м. Берислав), який мав стати ключовим елементом регіональної системи управління відходами відповідно до кластерної моделі, визначеної РПУВ Херсонської області. Також було ініційовано проєкт рекультивациі земель, порушених внаслідок тривалого розміщення твердих побутових відходів, що передбачав усунення екологічних ризиків, пов'язаних із функціонуванням наявних стихійних місць видалення відходів. Окремим напрямом робіт була розробка та реалізація проєкту реконструкції очисних споруд м. Берислав, технічний стан яких вимагав модернізації для забезпечення належного очищення стічних вод.

Внаслідок початку активних бойових дій, окупації території, масованих обстрілів та руйнування критичної інфраструктури реалізація зазначених проєктів була повністю призупинена. Замороження інвестиційних та будівельних робіт зумовлено об'єктивною неможливістю виконання робіт у зоні підвищеної небезпеки, відсутністю доступу до об'єктів, ризиками для персоналу, а також припиненням фінансування з різних джерел бюджетного та позабюджетного походження. Наразі проєкти перебувають у стані технічної та фінансової консервації. Відновлення їх реалізації та актуалізація техніко-економічних параметрів можливі лише після покращення безпекової ситуації, забезпечення доступу до об'єктів і підтвердження джерел фінансування.

Херсонська область характеризується високими обсягами утворення відходів унаслідок поєднання аграрного, переробного та енергетичного секторів. Проте головну екологічну загрозу становлять саме небезпечні відходи, які потребують спеціальної утилізації або знешкодження. Водночас Бериславська громада є прикладом локальної адміністративної одиниці з порівняно невеликим загальним обсягом відходів, але високим рівнем екологічного менеджменту: майже повною утилізацією, мінімальними залишками на тимчасовому зберіганні та відсутністю накопичення не небезпечних відходів.

Таким чином, поєднання кількісного аналізу відходів 2021 року (рік перед повномасштабним вторгненням) зі змістом чинного законодавства створює

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						28
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

основу для наукового узагальнення процесів управління небезпечними та не небезпечними відходами, визначення тенденцій розвитку регіональної системи управління та її адаптації до сучасних європейських стандартів.

Табл. 2.4

Рух відходів (2021)

Територія	Усі відходи, т	Небезпечні, т	Не є небезпечними, т	На початок, т	Прибуло, т	Вибуло, т	На кінець, т
Херсонська область	3 082 817,0	71 971,0	3 010 846,0	3 062 980,0	206 646,0	2 574 986,0	669 110,0
Бериславська громада	429,6	413,0	16,6	0,0	429,6	429,6	0,06

Аналіз руху відходів свідчить, що у Херсонській області домінує масив відходів, що не є небезпечними (понад 3 млн тонн), тоді як небезпечні становлять лише близько 2,3 % від загального обсягу. Незважаючи на незначне співвідношення, саме небезпечні відходи формують головне екологічне навантаження. Значна частина відходів, що не є небезпечними, вибуває протягом року, проте залишки на кінець періоду (понад 669 тис. тонн) свідчать про часткове накопичення. У Бериславській громаді масштаби руху відходів незначні – лише 429,6 тонн, причому фактично весь обсяг було утилізовано або передано на оброблення. Такий результат демонструє високий рівень організованості системи збору та передачі відходів на місцевому рівні й відсутність ризику неконтрольованого накопичення.

Табл. 2.5

Утворення відходів від економічної діяльності (2021)

Територія	Усього утворено, т	Небезпечні, т	Не є небезпечними, т	До 2020, %	Частка у підсумку, %
Херсонська область	106 525,8	47 655,1	58 870,8	170,0	100,0
Бериславська громада	413,5	396,4	16,6	16,6	0,4

У структурі області спостерігається зростання утворення як небезпечних, так і відходів, що не є небезпечними, що свідчить про активізацію промислового виробництва та підвищення рівня обліку. Небезпечні відходи становлять майже половину загальної маси (47,7 тис. тонн), тоді як відходи, що не є небезпечними, — 58,9 тис. тонн. Такий баланс підтверджує значну екологічну складову регіональної економіки. У Бериславській громаді утворено лише 413,5 тонн

відходів, із яких понад 96 % належать до небезпечних. Це пояснюється тим, що на території громади функціонують окремі виробництва, пов'язані з використанням або утворенням токсичних компонентів, хоча їхній масштаб порівняно невеликий. Загалом громада демонструє стабільну структуру відходоутворення без ознак критичного зростання.

Табл. 2.6

Тимчасове зберігання відходів (2021)

Територія	Усього у зберіганні, т	Небезпечні, т	Не є небезпечними, т	До 2020, %	У виробників, т	У переробників, т
Херсонська область	669 110,0	28 700,0	640 410,0	280,0	449 000,0	220 000,0
Бериславська громада	0,06	0,06	0,00	–	0,06	0,00

Стан тимчасового зберігання відходів у Херсонській області залишається проблемним. На кінець 2021 року накопичено понад 669 тис. тонн, переважно відходів, що не є небезпечними, що свідчить про перевантаження існуючих полігонів та майданчиків зберігання. Небезпечних відходів на тимчасовому зберіганні обліковувалося близько 28,7 тис. тонн, що формує високі ризики для довкілля. У Бериславській громаді обсяг зберігання практично нульовий – лише 0,06 тонн, що вказує на відсутність тенденції до накопичення. Це позитивний показник ефективності, який свідчить про швидке переміщення відходів із місця утворення до пунктів утилізації чи обробки. Проте в масштабах області наявність великих залишків потребує системних рішень для зменшення навантаження на місця тимчасового зберігання.

Табл. 2.7

Передача відходів на сторону (2021)

Територія	Усього передано, т	Небезпечні, т	Не є небезпечними, т	На утилізацію, т	На видалення, т	Фіз. особам, т
Херсонська область	46 706,4	13 194,5	33 511,9	14 770,2	20 097,9	11 838,3
Бериславська громада	413,5	396,9	16,6	413,3	0,55	0,00

Передача відходів на сторону є важливим показником рівня функціональності системи управління. В області загальний обсяг переданих відходів становив понад 46,7 тис. тонн, більшість із яких (71,7 %) — відходи, що

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		30

не є небезпечними. Водночас значна частка відходів передана на видалення, що свідчить про недостатній розвиток потужностей із перероблення. У Бериславській громаді обсяг передачі становив 413,5 тонн, і практично весь він був спрямований на утилізацію. Така структура відповідає сучасним екологічним принципам і свідчить про орієнтацію громади на циркулярні методи управління відходами. У той час як обласна система демонструє перевагу екстенсивного підходу, громада фактично реалізує модель ресурсного відновлення.

Табл. 2.8

Загальні обсяги утворення відходів (економіка + домогосподарства, 2021)

Територія	Усього, т	Небезпечні, т	Не є небезпечними, т	Частка у загальному обсязі, %	На 1 км², кг	На 1 особу, кг
Херсонська область	72 775,2	47 655,1	25 120,1	100,0	—	—
Бериславська громада	16,6	0,4	16,2	0,0	—	—

У Херсонській області загальний обсяг утворення відходів становив 72,8 тис. тонн, із яких дві третини класифікуються як небезпечні. Це підкреслює високий рівень ризику для довкілля, особливо з урахуванням відсутності достатньої кількості сучасних утилізаційних підприємств. У Бериславській громаді загальний обсяг – лише 16,6 тонн, переважно відходів, що не є небезпечними. Незважаючи на невеликі абсолютні значення, структура потоків громади залишається контрольованою, а ризики мінімальні. Натомість обласний рівень вимагає масштабного вдосконалення інфраструктури управління небезпечними відходами, підвищення рівня перероблення й екологічного моніторингу.

Табл. 2.9

Технічні характеристики місць / об'єктів розміщення відходів (у т.ч. полігони та звалища)

Найменування об'єкту	Місце розташування та площа місця розміщення відходів, га	Види відходів, що розміщуються	Утворювачі, відходи від яких приймаються	Наявність проекту, так/ні	Проектна потужність, тис. м³ або тис. тонн	Рік введення в експлуатацію	Щорічне розміщення відходів, тис. тонн/рік	Накопичено відходів, тис. тонн	Залишок ресурсу експлуатації, років	Статус об'єкту
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Полігон ПВ	м.Берислав 46.840000, 33.410000 Кадастровий номер земельної ділянки: 6520610100:01:221:0011 2,2927 га	ПВ	м. Берислав	Робочий проект землеустрою щодо рекультивації порушених земель внаслідок забруднення побутовими відходами, на земельній ділянці комунальної власності 2,2927 га, кадастровий № 6520610100:01:221:0011, в межах м. Берислав Херсонської області	-	2008	-	8,7	-	Не діюче (Міською радою заключений договір на виконання робіт з рекультивації порушених земель, внаслідок забруднення ПВ)
- Комплекс по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту)	м.Берислав 46.852124, 33.420963 Кадастровий номер земельної ділянки 6520610100:02:001:0116 5,0 га	ПВ, частина території для тимчасового зберігання відходів від руйнувань	м. Берислав	Експертний звіт ТОВ «Експертиза МВК» № 23615 від 11.09.2019 року Будівництво комплексу по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту)	-	2021	-	-	-	Земельна ділянка для Будівництва комплексу по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту) та тимчасового зберігання ПВ
Сміттєзвалище	с. Зміївка 46.880000, 33.570000 Кадастровий номер земельної ділянки 6520681200:02:038:0400 1,09 га	ПВ	с. Зміївка	Ні	-	2014	-	-	-	Діюче
Сміттєзвалище	с. Новоберислав 46.880000, 33.480000 Кадастровий номер земельної ділянки 6520684400:02:052:0401 1,9999 га	ПВ	с. Новоберислав	Ні	-	2011	-	-	-	Діюче
Сміттєзвалище	с. Раківка 46.920000, 33.240000 Кадастровий номер земельної ділянки 6520686600:05:030:0001 0,8165 га	ПВ	с. Раківка с. Тараса Шевченка с.Першотравневе с. Новосілка	Ні	-	2010	-	-	-	Діюче
Сміттєзвалище	с. Томарине 46.860000, 33.300000	ПВ	с. Томарине	Ні	-	2010	-	-	-	Діюче
Сміттєзвалище	Кадастровий номер земельної ділянки 6520686900:02:024:0110 0,7624 га									
Сміттєзвалище	с. Урожайне 46.962615, 33.390585 Кадастровий номер земельної ділянки 6520687300:02:001:0024 1 га	ПВ	с. Урожайне	Ні	-	2010	-	-	-	Діюче
Сміттєзвалище	с.Шляхове 46.860000, 33.400000 Кадастровий номер земельної ділянки 6520688400:02:042:0006 1,6629 га	ПВ	с. Шляхове	Ні	-	2009	-	-	-	Діюче
Місце тимчасового розміщення відходів від руйнувань	Орієнтовна площа 0,2 га на частині земельної ділянки для «Будівництва комплексу по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту)» та тимчасового зберігання ТПВ м.Берислав, кадастровий номер земельної ділянки 6520610100:02:001:0116.	Відходи від руйнувань	Бериславська МПТ	Ні		2024	-	-	-	Діюче
Місце тимчасового розміщення відходів від руйнувань	Раківський старостинський округ, орієнтовна площа 1,0 га, на частині земельної ділянки з кадастровим номером 6520686600:05:001:0319. землі резервного фонду (приблизні координати 46.925035, 33.246046).	Відходи від руйнувань	Бериславська МПТ	Ні		2025	-	-	-	Діюче
Місце тимчасового розміщення відходів від руйнувань	Урожайненський старостинський округ, орієнтовна площа 0,2 га, на частині земельної ділянки з кадастровим номером 6520687300:02:001:0236,	Відходи від руйнувань	Бериславська МПТ	Ні		2025	-	-	-	Діюче
	землі запасу (приблизні координати 46.959474, 33.386924).									

Проведений аналіз свідчить, що система управління відходами в Херсонській області та Бериславській громаді має певні досягнення, але водночас – і значні виклики. У регіоні спостерігається надмірне накопичення відходів, що не є небезпечними, та обмежені можливості для утилізації небезпечних. Незважаючи на позитивні приклади локального рівня, таких як

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		32

Бериславська громада, загальна система потребує вдосконалення в межах нових нормативних вимог Закону України «Про управління відходами».

Основні напрями вдосконалення включають:

- розбудову регіональної інфраструктури для перероблення та знешкодження відходів;
- підвищення рівня обліку та простежуваності небезпечних потоків;
- створення сучасних пунктів збору та сортування;
- запровадження локальних програм моніторингу і профілактики утворення небезпечних речовин.

Сьогодні розвиток системи управління відходами в регіоні ускладнюється впливом військових дій, що зумовили руйнування частини виробничих потужностей, порушення логістики та збільшення обсягів воєнних і будівельних відходів. Це створює додаткове екологічне навантаження та потребує оновленої стратегії післявоєнного відновлення, орієнтованої на стійкість, безпечність і ресурсну ефективність.

Здоров'я населення.

Система охорони здоров'я Херсонської області характеризується низькою забезпеченістю інфраструктурою та кадрами: жоден із ресурсних чи діяльнісних показників закладів охорони здоров'я області не досягав, не дорівнював і навіть не наближався до частки населення області (~2,44 % від України) в структурі населення країни. Ускладнює ситуацію те, що значна частина території області перебуває під окупацією або знаходиться в зоні бойових дій, що призводить до руйнування інфраструктури, порушення стандартної роботи медичних закладів та значного навантаження на систему громадського здоров'я. Такі умови забезпечують зростаючий тягар для системи охорони здоров'я, створюючи додаткову напругу передусім у наданні базових медичних послуг.

Підсумки пандемії COVID-19 свідчать про недостатню готовність медичної системи: хоча внесок області в загальний показник зареєстрованих випадків (1,99 %) та смертей (2,61 %) відповідав приблизно її частці населення, летальність у області (2,65 %) явно перевищувала середньоукраїнський показник (2,02 %). Нижчі за середні країни показники захворюваності на поширені інфекційні хвороби (ГРВІ, кишкові інфекції, туберкульоз, ВІЛ/СНІД тощо) не можуть бути трактовані виключно як позитивний сигнал – ймовірно, вони відображають нерозвиненість системи реєстрації, обмежений доступ населення до медичних послуг та недостатню діагностику. Наприклад, охоплення календарними щепленнями суттєво перевищує середньоукраїнські значення (94,8-100 %), однак високий відсоток злоякісних новоутворень, виявлених на пізніх стадіях (~25,9 %), та значно вищий рівень малюкової смертності (28,27 на 1000 народжених проти 7,49 по Україні) вказують на слабку профілактичну й ранньовиявлювальну спроможність системи. Крім того, частка психічних та поведінкових розладів, пов'язаних із вживанням алкоголю (67,94 %), свідчить про наявні соціально-медичні виклики.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						33
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

В рамках формування Звіту про CEO був виконаний SWOT-аналіз стану системи управління відходами Бериславської МТГ, результати якого наведені в таблиці 2.10.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Таблиця 2.10

SWOT-аналіз стану системи управління відходами у Бериславській МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
Аграрна спеціалізація громади створює потенціал для використання органічних відходів. Існує правова та стратегічна база у вигляді РПУВ області та національних законів. Є високий інтерес міжнародних донорів до інвестування у відновлення інфраструктури. Невеликі відстані в громаді дозволяють швидко впроваджувати мобільні рішення.	Полігон перебуває у незадовільному стані та не відповідає екологічним вимогам. Відсутні сучасні потужності сортування і переробки відходів. На території громади поширені численні стихійні звалища. Роздільний збір охоплює менше ніж п'яту частину населення. Небезпечні відходи не збираються централізовано. Фінансові можливості місцевого бюджету обмежені. Кадровий потенціал у сфері управління відходами є слабким.
Можливості	Загрози
Громада може залучити фінансування від міжнародних програм відновлення. Запровадження розширеної відповідальності виробника дозволить зменшити навантаження на бюджет. Можливе створення спільних полігонів та сортувальних станцій із сусідніми громадами. Локальні ринки вторинної сировини здатні знизити витрати на вивезення. Використання біогазових і компостувальних технологій допоможе утилізувати органічні відходи. Просвітницькі кампанії можуть підвищити рівень екологічної свідомості населення.	Активні бойові дії та обстріли руйнують інфраструктуру управління відходами. Війна ускладнює логістику та створює ризики для перевізників і персоналу. У громаді зростає кількість будівельних відходів через руйнування. Мінування територій обмежує можливість будівництва нових об'єктів. Економічна криза зменшує фінансові можливості бюджету та населення. Соціальна напруга ускладнює впровадження нових тарифів і послуг. Руйнування складів і підприємств може призводити до потрапляння небезпечних речовин у довкілля.

У випадку якщо документ державного планування – Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року не буде затверджено рівень ризику погіршення екологічної ситуації в громаді та його негативного впливу на здоров'я населення може зрости. Не затвердження Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року, може спричинити до того, що залишаться не вирішеними проблеми, які б дозволили знизити ймовірність настання цих

ризиків, та забезпечити поступальний рух у напрямі сталого управління відходами в громаді на засадах збереження та охорони довкілля, а також покращення здоров'я населення. Зокрема:

- низькі тарифи на послуги із захоронення відходів не створюватимуть для суб'єктів господарювання стимулів для їх оброблення та відновлення;
- збільшиться кількість несанкціонованих сміттєзвалищ;
- зростатиме накопичення сміття на полігоні через нерозвиненість систем роздільного збирання побутових відходів;
- цілі, пов'язані з упровадженням найкращих доступних технологій у сфері управління побутовими відходами, а також промисловими відходами досягнуті не будуть;
- виникне загроза неможливості виділення коштів державного, обласного, міського бюджету та залучення інвесторів й грантових коштів на реалізацію заходів у сфері управління відходами, у тому числі створення комплексів з переробки, знешкодження та складування побутових відходів, розвиток та розбудову системи відновлення відходів;
- залишиться застаріла матеріально-технічна база підприємств сфери управління відходами та відсутність програм її оновлення і модернізації;
- культура управління відходами населення особливо приватного сектору залишатиметься на низькому рівні;
- зростатиме загроза забруднення навколишнього природного середовища через відсутність контролю і моніторингу параметрів довкілля, не проведення рекультивації.

Незатвердження Місцевого плану управління відходами зумовить накопичення екологічних проблем. А з огляду на шкоду, завдану війною, вони можуть утворити кумулятивний ефект і спричинити загрози техногенного характеру. Це може мати негативні наслідки для навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року охоплює всю територію громади і визначає місцеву політику у сфері управління відходами, об'єктом якої є територія, що характеризується унікальним набором соціальних, просторових, безпекових, екологічних та економічних особливостей. З огляду на сучасні виклики, які стоять перед містом (наслідки руйнівного впливу повномасштабної війни росії проти України, інтегрування положень директив Європейського Союзу в національне законодавство, у тому числі у сфері управління відходами, необхідність впровадження дієвих та ефективних заходів з його виконання на місцевому рівні), цілі і завдання спрямовуватимуться на зменшення шкідливого впливу відходів на довкілля та здоров'я людей, а також на досягнення максимально ефективного використання ресурсів, упровадження найкращих доступних технологій у сфері управління усіма видами відходів, відкриття нових об'єктів оброблення відходів і створення нових робочих місць.

Важливою частиною МПУВ є створення максимальних умов для запобігання утворенню відходів.

Загальна інформація про стан довкілля в розрізі його компонентів, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу в результаті реалізації цілей та завдань МПУВ, наведено в розділі 2.

Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу відходів, є атмосферне повітря, поверхневі та ґрунтові води, ґрунти, а також здоров'я населення

При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується МПУВ, ускладнюється питання забезпечення належного санітарного стану, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного управління відходами та використання земельних ресурсів, виникнення стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення благоустрою в цілому.

Розробка та затвердження МПУВ, а також реалізація його заходів, які передбачають подальший розвиток системи роздільного збору побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки та утилізації, удосконалення системи управління побутовими відходами буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти.

Оцінка тенденцій передбачає порівняння основних екологічних параметрів та показників за останні роки. СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення в результаті впровадження МПУВ.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						36
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Територія громади, яка ймовірно зазнає впливу внаслідок реалізації МПУВ включає: території, де буде удосконалена система управління відходами; території поблизу місць розташування полігонів побутових відходів, місць розміщення промислових відходів та інших об'єктів інфраструктури системи управління відходами.

Реалізація МПУВ сприятиме покращенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на території міста. Водночас, на територіях в зоні впливу нових об'єктів інфраструктури системи управління відходами можливі додаткові впливи на довкілля, які будуть оцінюватися при підготовці окремих проектів із включенням відповідних заходів щодо попередження, мінімізації та компенсації негативного впливу

У межах МПУВ визначено завдання, що першочергово стосуються територій та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля у сфері управління відходами внаслідок забруднення атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, знищення зелених насаджень, лісів та негативного впливу на стан здоров'я населення.

МПУВ передбачається рекультивація місць розміщення побутових та промислових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства та їх утримання після припинення експлуатації, із здійсненням контролю і моніторингу параметрів навколишнього природного середовища, з усуненням можливих негативних впливів місць розміщення побутових відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Це сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

Для запобігання та зменшення негативного впливу відходів, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою внаслідок бойових дій, або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків на навколишнє природне середовище та здоров'я людини МПУВ передбачається комплекс заходів, направлених на створення інфраструктури для управління такими видами відходів. Також МПУВ визначено заходи із упровадження систем, заходів із управління відходами, що біологічно розкладаються та відходами зелених насаджень, зокрема їх роздільного збору та компостування. Реалізація такого комплексу заходів направлена на зниження негативних наслідків утворення та управління відходами.

Одночасне створення нових місць розміщення промислових та побутових відходів, а також підприємств управління відходами дозволить скористатися перевагами масштабів виробництва і зменшить питомий вплив на стан довкілля громади.

МПУВ передбачені заходи, спрямовані на формування повної комплексної системи управління усіма потоками відходів в громаді. Це дозволить оперативно реагувати на негативні зміни, забезпечити підтримання комфортних та безпечних умов життя населення на всій території Бериславської громади.

Заходи МПУВ, орієнтовані на формування екологічної культури та підвищення екологічної свідомості населення й суб'єктів господарювання у

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						37
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

сфері управління відходами, що в свою чергу сприятиме поліпшенню стану довкілля та умов життєдіяльності населення.

Загальний стан навколишнього природного середовища та здоров'я населення при реалізації МПУВ не зазнають негативного впливу. Стан та якість довкілля прогнозується на теперішньому рівні з динамікою покращення та підвищення рівня життя населення з одночасним зменшенням існуючих факторів впливу (надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти).

Разом з тим, в межах окремих територій, які на цей момент пов'язані з існуючими об'єктами управління відходами та/або будуть такими в майбутньому будуть відбуватись більш значимі впливи та зміни.

Створення нових місць розміщення відходів та створення об'єктів поглибленої переробки побутових та промислових відходів призведе до збільшення антропогенного навантаження на цих територіях по окремих компонентах довкілля або їх сукупності, проте в допустимих межах.

Отже, є певні території та конкретні місця, на яких відбудуться зміни внаслідок реалізації запланованих заходів. Доцільно розглядати потенційний вплив та наслідки реалізації МПУВ саме на цих територіях. Тому достатньо виявити екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з реалізацією МПУВ.

Вплив МПУВ на викиди парникових газів.

МПУВ передбачена діяльність, що пов'язана з викидами парникових газів. Основними з напрямів такої діяльності є:

- захоронення побутових та інших відходів на полігонах;
- біологічне оброблення відходів;
- утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу (в якості твердого палива);
- термічне знешкодження відходів (ветеринарні, медичні).

Як правило, викиди метану з полігонів є найбільшим джерелом викидів парникових газів в сфері управління відходами.

Викиди парникових газів при захороненні побутових відходів на полігонах.

При захороненні побутових та інших відходів на полігонах і звалищах відбувається анаеробне розкладання біовідходів і окремих інших відходів органічного походження (наприклад папір, текстиль). При цьому утворюється так званий полігонний біогаз, який у своєму складі містить парникові гази. Застосування технологічних рішень із роздільного збирання відходів, сортування та компостування зменшує вклад полігонів на викиди парникових газів.

Таким чином при захороненні побутових та інших відходів утворюється наступні парникові гази: діоксид вуглецю (CO_2), метан (CH_4), закис азоту (N_2O).

Методології визначення обсягів парникових газів від полігонів та звалищ враховують лише метан. Обсяги викидів N_2O не враховуються через їх незначну кількість. Викиди двоокису вуглецю (CO_2) біологічного походження не враховуються як парникові, оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						38
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

рослинами, з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO₂.

Припущення, за якими визначалися обсяги викидів парникових газів.

При інерційному розвитку системи управління відходами (у разі неприйняття або невиконання МПУВ):

- питомі обсяги утворення побутових відходів та їх морфологічний склад суттєво не будуть змінюватися протягом періоду планування (до 2034 року);

- використання біовідходів у власних домогосподарствах, у т.ч. їх компостування, а також спалювання рослинних та інших відходів у власних домогосподарствах;

- практика управління відходами в громаді буде близькою до існуючої.

При реалізації МПУВ:

- питомі обсяги утворення побутових відходів та їх морфологічний склад суттєво не будуть змінюватися протягом періоду планування (до 2034 року);

- показники реалізації заходів зі зменшення обсягів захоронення відходів будуть відповідати плановим значенням та цільовим показникам МПУВ;

- території для розміщення (складування) відходів облаштовані системами компостування органічної частини побутових відходів та на сміттесортувальних лініях проводитиметься видалення складових відходів, які здатні утворювати метан.

Біологічне оброблення відходів.

МПУВ передбачається діяльність в напрямі біологічного оброблення відходів, яка включає компостування органічної частини відходів у складі побутових відходів, відходів від утримання зелених насаджень.

Перевагами біологічного оброблення відходів є зменшення обсягу захоронення відходів, біостабілізація відходів, знищення патогенних мікроорганізмів у відходах і вироблення компосту для подальшого використання.

Утворені при біологічній обробці кінцеві продукти можуть, в залежності від їх якості, бути перероблені, або як органічне добриво, поліпшувач ґрунту, або використані для рекультивації порушених земель.

У разі застосування технологій аеробного оброблення (компостування) буде виділятися двоокис вуглецю (CO₂), але він має біологічне походження та не враховується, як той, що додає парникового ефекту оскільки аналогічна кількість CO₂ була спожита рослинами з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO₂. У анаеробних ділянках компосту може утворюватися в невеликій кількості метан, який у більшості випадків окислюється всередині компосту. Піддані оцінці викиди метану, що потрапляють в атмосферу, знаходяться в діапазоні від менше одного відсотка до декількох відсотків загального вмісту вуглецю в матеріалі (Beck-Friis, 2001; Detzel et al., 2003; Arnold, 2005)

При компостуванні також можуть утворюватися викиди N₂O. Діапазон оцінюваних викидів варіюється в межах від менше 0,5 відсотків до 5 відсотків

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						39
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

загального вмісту азоту в матеріалі (Petersen et al., 1998; Hellebrand 1998; Vesterinen, 1996; Beck- Friis, 2001; Detzel et al., 2003).

Органічна частина відходів після біологічного оброблення при їх використанні або захороненні вже не буде розкладатися та утворювати метан (парниковий газ).

Кількісні значення очікуваного зниження викидів парникових газів на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Оброблення та упровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами.

МПУВ передбачається діяльність в напрямку впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами, їх оброблення, повторного використання тощо.

Застосування таких технологій сприяє зменшенню розміщення таких видів відходів у навколишньому природному середовищі та їх негативного впливу на складові показників довкілля.

Кількісні значення очікуваного зниження впливу на показники стану навколишнього природного середовища на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Більш детальний опис ймовірних наслідків від реалізації видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), які можуть мати наслідки для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, виконуватиметься відповідними виконавцями у процесі здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Висновки щодо ймовірного впливу МПУВ на довкілля.

Атмосферне повітря.

Суттєвого впливу реалізації МПУВ на атмосферне повітря не очікується.

Реалізація окремих заходів МПУВ буде призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих – до зменшення.

Створення додаткових об'єктів інфраструктури і поява нових джерел викидів не буде призводити до викидів, що перевищують нормативно допустимі величини.

Розвиток системи збирання та перевезення побутових відходів, збільшення автопарку смітєвозів призведуть до збільшення викидів. При цьому кількість смітєвозів та режим їх руху за маршрутами збирання відходів не буде суттєво

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						40
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

впливати на загальні обсяги викидів від автотранспорту відповідних територій області. Використання сучасних сміттєвозів забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів від автотранспорту.

Реалізація окремих заходів МПУВ буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря.

Кліматичні зміни.

Очікується загальний позитивний вплив реалізації МПУВ на запобігання кліматичним змінам через загальне зменшення викидів парникових газів. Додатково будуть забезпечені зниження викидів парникових газів при реалізації заходів з біологічного оброблення відходів та утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу.

Реалізація окремих заходів МПУВ будуть супроводжуватися додатковими викидами парникових газів, але їх кількість буде невеликою у порівнянні із сукупними зменшеннями.

Водні ресурси.

МПУВ не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки рекультивація та закриття існуючих полігонів та МВВ, реконструкція контейнерних майданчиків сприятиме недопущенню погіршення якості поверхневих та підземних вод.

Відходи.

Основні позитивні наслідки реалізації МПУВ очікуються саме у зниженні навантаження на довкілля, пов'язаного з утворенням відходів та усіма операціями управління ними.

Кількісні наслідки реалізації МПУВ закріплені у вигляді відповідних цільових показників, що узгоджені з цільовими показниками національного та регіонального рівня та враховують місцеві особливості.

Земельні ресурси.

Реалізація МПУВ не призведе до підсилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або в характеристиках рельєфу, появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Зміни в структурі земельного фонду будуть пов'язані зі створенням об'єктів інфраструктури управління відходами, закриттям і рекультивацією полігонів та звалищ.

Проведення рекультивації місць складування відходів (полігонів, відвалів, хвостосховищ та інше) сприятиме відновленню порушених земель, покращенню санітарно-гігієнічних параметрів територій.

Об'єкти природно-заповідного фонду, екомережа та біорізноманіття.

МПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду та екомережу області.

Проведення біологічної рекультивації земель сприятиме розвитку промислового туризму та створенню унікальних об'єктів, які у подальшому можуть розглядатися як заповідна територія, на якій відновлено біорізноманіття.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						41
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Очікується, що реалізація МПУВ призведе до загального поліпшення стану довкілля, його рекреаційних можливостей та естетичних показників об'єктів довкілля через ліквідацію несанкціонованих звалищ, забезпечення населення якісними та доступними послугами у сфері управління відходами, ліквідації та/або приведення у відповідність до екологічних вимог інших місць зберігання або видалення відходів.

Населення та інфраструктура.

МПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на життя і здоров'я населення та існуючу інфраструктуру.

Зменшення загроз для здоров'я людей буде досягнуто за рахунок:

- створення об'єктів управління побутовими відходами, що відповідають нормативним вимогам;
- створення об'єктів у сфері управління небезпечними відходами, у тому числі ветеринарної медицини та медичними відходами;
- створення об'єктів управління відходами від руйнувань, будівництва та знесення, а також відходів, що біологічно розкладаються;
- зменшення утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Очікується, що реалізація МПУВ забезпечить населення якісними та доступними послугами у сфері управління побутовими відходами.

Екологічне управління, моніторинг.

МПУВ включає напрям діяльності, спрямований на створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами, у т.ч. зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами та вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами. МПУВ включає діяльність спрямовану на підсилення екологічного управління на рівні усіх ключових учасників: органів державного управління, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та населення.

Нижче наведено аналіз відповідності цілей МПУВ із стратегічними документами регіонального та місцевого рівня (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Узгодженість із стратегічними документами та напрямками розвитку громади

Екологічні цілі	Стратегічна документація регіонального та місцевого рівня	Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання	Створення сучасної системи управління відходами
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та	+2	+2	+2

повітряного басейнів			
3. Управління відходами	+2	+2	+2
4. Збереження біорізноманіття	+1	+1	+ 1
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 – цілі МПУВ добре узгоджені з екологічними цілями;

+1 – цілі МПУВ та міські екологічні цілі принципово узгоджуються, проте не узгоджені в МПУВ. Необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 – цілі МПУВ та міські екологічні цілі нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 – цілі МПУВ та екологічні цілі не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей МПУВ та міських екологічних цілей;

-2 – цілі МПУВ та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі МПУВ.

Реалізація МПУВ буде мати позитивний вплив на рівень відновлення відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором розвитку Бериславської громади.

Оскільки заходи Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року в основному спрямовані на створення комплексної системи управління відходами різних видів, і мають обмежити їх негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від впровадження МПУВ можна очікувати виключно позитивних результатів.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

Екологічні проблеми на території Бериславської міської територіальної громади мають різноманітні прояви, пов'язані з військовими діями, антропогенним впливом на довкілля, сільським господарством та промисловістю. Однією з основних проблем є забруднення водних ресурсів, зокрема басейну річки Дніпро. Використання вод для сільськогосподарських потреб, скиди стічних вод і недостатнє очищення промислових викидів призводять до погіршення якості води, що впливає на здоров'я місцевого населення і екосистеми.

Ще однією проблемою є зниження якості ґрунтів через інтенсивне використання мінеральних добрив та пестицидів у сільському господарстві. Це спричиняє деградацію родючості ґрунту, забруднення підземних вод і знищення біорізноманіття. Крім того, проблема з відходами є актуальною через відсутність належної системи утилізації та переробки відходів, що призводить до накопичення стихійних сміттєзвалищ, які можуть бути джерелом забруднення довкілля.

Також варто зазначити проблеми зі станом повітря. Через діяльність транспорту, особливо на великих транспортних артеріях, які проходять через громаду, та роботу промислових підприємств відбувається забруднення атмосферного повітря шкідливими речовинами.

Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року спрямований на створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему управління відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом.

Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року буде здійснюватися згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації планованої діяльності ДДП на довкілля наведена в табл. 4.1.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						44
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Табл. 4.1

**Оцінка ймовірного впливу реалізації МПУВ на довкілля відповідно до
контрольного переліку**

№	Чи може реалізація МПУВ спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		+		
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни			+	

	обсягів води будь- якого поверхневого водного об'єкту?				
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Управління відходами					
17.	Збільшення кількості утворюваних побутових відходів?			+	
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених відходів, що не є небезпечними?			+	
19.	Збільшення кількості відходів, що є небезпечними?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління відходами?			+	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній			+	

	або планованій практиці використання земель?				
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями документа державного планування та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття та рекреація					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
Населення та інфраструктура					
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	

36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	

50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності можуть викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	
-----	--	--	--	---	--

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

На основі оцінок, представлених в таблиці, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року на довкілля:

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації МПУВ не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

2) Вплив на водні ресурси. МПУВ не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.

3) Відходи. Впровадження МПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів утворення відходів, збільшенню обсягів їх відновлення (повторного використання, оброблення тощо) та відверненню їх негативного впливу на стан навколишнього природного середовища та здоров'я мешканців міста;

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації МПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Разом з тим, рекультивація місць видалення відходів (полігонів, сміттєзвалищ та інших накопичувачів відходів), що передбачена заходами МПУВ сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Проведення біологічної рекультивації земель сприятиме відновленню та збільшенню біорізноманіття громади.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не призводить до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. МПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкція контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, сприятиме покращенню забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення громади.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. МПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						49
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

безпеки, натомість передбачає покращення управління відходами та підвищення енергоефективності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація МПУВ може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація цілей, завдань та заходів МПУВ сприятиме ефективній інтеграції положень директив Європейського Союзу для переходу до мінімізації забруднення та закладе основи посиленого переходу до Європейського зеленого курсу, зокрема з розбудови інфраструктури управління відходами та сприятиме покращенню екологічної ситуації в громаді.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		50

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Даний розділ містить інформацію про зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі:

- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Водного Кодексу України;
- Земельного кодексу України;
- Закону України «Про управління відходами»;
- Закону України «Про охорону земель»;
- Закону України «Про оцінку пливу на довкілля»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р;
- Національного плану управління відходами до 2033 року;
- Указу Президента України 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення загальної доступності матеріалів ДДП та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						51
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

діяльності на навколишнє природне середовище;

– оцінка ступеня антропогенної зміненості території, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

– використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

- про відходи;

- про захоронення відходів.

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. "Про відходи та скасування деяких директив".

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів - це принцип створення «ієрархії пріоритетів управління відходами».

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів».

Відповідно до ієрархії пріоритетів управління відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітися й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС», яка передбачає заходи, процедури та настанови для попередження або зменшення, наскільки це можливо, будь-якого негативного впливу на довкілля, зокрема воду, повітря, ґрунт, фауну і флору та ландшафт, а також будь-яких пов'язаних з цим ризиків для здоров'я людей, що виникли в результаті управління відходами видобувної промисловості.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						52
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Згідно положень Директиви фізичні або юридичні особи, відповідальні за управління відходами видобування, складають та забезпечують виконання планів управління відходами для мінімізації, оброблення, відновлення та видалення відходів видобування, враховуючи принцип сталого розвитку. Зокрема цілями плану управління відходами повинні бути:

- заповнення відходами видобування гірничих виробок після видобутку мінералів, наскільки це є технічно й економічно доцільним та екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів;

- заохочення до відновлення відходів видобування шляхом рециклінгу, повторного використання або рекуперації таких відходів, якщо це є екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів;

- забезпечення короткострокового і довгострокового безпечного видалення відходів видобування, зокрема беручи це до уваги на етапі проектування, управління під час експлуатації та після закриття об'єкта розміщення відходів

Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року визначає головні напрями у сфері управління відходами в громаді з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Оцінка відповідності проекту ДДП зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямками співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; управління відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						53
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на 01.01.2016 р. мережа займала близько 8% території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду.

При реалізації планованої діяльності обов'язково дотримуватися чинного природоохоронного законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проектом ДДП у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, управління відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов'язань.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Мета державної екологічної політики та її стратегічні цілі Аналіз відповідності цілей напрямів МПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в табл. 5.1.

Табл. 5.1

Аналіз відповідності напрямків МПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України

Напрями МПУВ	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
	1.	2.	3.	4.	5.
	Формування у суспільстві екологічних цілей і засад сталого споживання та виробництва	Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-екологічного розвитку України	Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	Удосконалення та розвиток державної системи природо-охоронного управління
1. Управління потоками відходів	+	+	+	+	+
2. Управління побутовими відходами	+	+	+	+	+
3. Управління небезпечними відходами	+	+	+	+	+
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Арк.
Стратегічна екологічна оцінка					54

4. Управління промисловими відходами	+	+	+	+	+
5. Управління відходами будівництва та знесення	+	+	+	+	+
6. Управління відходами упаковки	+	+	+	+	+
7. Управління відходами електричного та електронного обладнання	+	+	+	+	+
8. Управління відпрацьованим і батареями, батареями та акумуляторами	+	+	+	+	+
9. Управління медичними відходами	+	+	+	+	+
10. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами	+	+	+	+	+
11. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд	+	+	+	+	+

** Для оцінки відповідності цілей виконувалась наступна методика:
«+/-» стратегічні цілі враховано/не враховано у напрямках МПУВ
«х» стратегічні цілі нейтральні по відношенню до напрямів МПУВ*

ДДП розроблено відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інше. Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань на місцевому рівні:

I. Забезпечення загальної доступності ДДП та самого звіту про СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на офіційному вебсайті тощо;

II. Проведення громадського обговорення шляхом надання письмових зауважень і пропозицій у відповідності до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

III. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						55
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

IV. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;

V. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

VI. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

VII. Запровадження здійснення постійного в часі моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Крім того, зобов'язаннями у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що безпосередньо стосуються виконання завдань та заходів МПУВ є:

- розробка документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього середовища - висновку з оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел (у відповідності до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»), дозволу на спеціальне водокористування (у відповідності до вимог Водного кодексу України);

- встановлення та дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації;

- недопущення наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- впровадження заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин;
- недопущення скидання стічних вод, використовуючи рельєф місцевості;
- недопущення скидання недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти;
- утримання в належному стані охоронних зон навколо очисних та інших водогосподарських споруд та технічних пристроїв;

- утримання в належному стані охоронних зон водних об'єктів.

Відповідно до нормативно-правової бази України МПУВ відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;

- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						56
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до МПУВ перераховані нижче.

1) Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. Основними завданнями якої є за напрямком:

- «Розвиток інженерної інфраструктури» включають: сприяння створенню мережі сміттєпереробних підприємств, проведенню роз'яснювальної роботи з підвищення рівня поінформованості населення щодо управління відходами; поширення практики застосування державно-приватного партнерства для залучення інвестицій у технічне переобладнання (модернізацію) інженерної інфраструктури житлово-комунального господарства (у тому числі впровадження сучасних технологій та обладнання у сфері водопостачання, водовідведення, теплопостачання, управління побутовими відходами);

«Підтримка програм міжрегіональної кооперації та обмінів між регіонами України» включають: забезпечення проведення інформаційної кампанії та організації міжрегіональної співпраці щодо здійснення регіонами спільних заходів, спрямованих на розвиток економіки, туристично-рекреаційної сфери, транспортної інфраструктури, використання господарського комплексу, зменшення антропогенного навантаження на територію, впровадження сучасних технологій переробки та утилізації побутових і виробничих відходів, впровадження принципів інтегрованого управління територією;

МПУВ передбачає заходи на виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки.

2) Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VІН. Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей: формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва; забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України; зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення; удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління. Стратегією визначені основні цілі, які передбачають:

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						57
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України
До завдань належить стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами;

- Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України
До завдань належить управління відходами та ресурсами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів;

- Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення
До завдань належить: стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у тому числі шлаків, упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами.

Проблема накопичення побутових відходів розв'язуватиметься шляхом мінімізації їх утворення, забезпечення максимального використання ресурсоемних відходів, а проблема утилізації небезпечних відходів вирішуватиметься шляхом вдосконалення технологічних процесів та побудови високотехнологічних комплексів для їх утилізації.

Реалізація Основних засад (стратегії) державної екологічної політики дасть змогу, зокрема, мінімізувати забруднення ґрунтів небезпечними забруднюючими речовинами та відходами.

Відповідно до показників оцінки реалізації державної екологічної політики частка відходів, що захоронюються має зменшитися із 50% загального обсягу утворених відходів у 2015 році, до 45% у 2020, 40% у 2025 та 35% у 2030 році.

Виконання МПУВ сприятиме досягненню завдань стратегії, зокрема, щодо стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів та зниження екологічних ризиків. Положення стратегії враховані під час визначення цільових індикаторів документа державного планування.

3) Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						58
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

Метою цієї Стратегії є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до управління відходами на державному, регіональному та місцевому рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Спеціальними заходами у сфері побутових та промислових відходів є, зокрема, такі:

- залучення населення до роздільного збирання побутових відходів та стимулювання такого їх збирання;
- підвищення рівня відновлення побутових відходів;
- запровадження компостування органічної складової побутових відходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також приміських районів міст;
- створення в рамках пілотних проектів об'єктів з виробництва палива з побутових відходів на базі об'єктів механіко-біологічного оброблення за умови їх наближеного розташування до цементних заводів;
- створення системи екологічно безпечного видалення відходів у спеціально відведених та належно облаштованих місцях та об'єктах з урахуванням моделі регіональних полігонів промислових відходів, для повторного використання та утилізації яких відсутні екологічно безпечні технології.

МПУВ розроблено на виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року та включає заходи, що відповідають положенням стратегії.

4) Національний план управління відходами до 2033 року.

При розробці МПУВ враховані положення передбачені Національним планом управління відходами до 2030 року та положенням проекту Національного плану управління відходами до 2033 року.

5) Закон України «Про управління відходами» прийнятий Верховною Радою України 20 червня 2022 року № 2320-ІХ.

Документ передбачає та визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

МПУВ розробляється на виконання вимог Закону України «Про управління відходами» та передбачає відповідні заходи.

6) Регіональний план управління відходами у Херсонській області до 2034 р.;

МПУВ розроблено з урахуванням цілей та цільових показників, визначених Проектом Регіонального плану управління відходами у Херсонській області до 2034 року.

7) Стратегія розвитку Херсонської області на період 2021 - 2027 років;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						59
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

8) Програма охорони довкілля Херсонської області на 2022 – 2024 роки;
9) План відновлення та розвитку Бериславської міської територіальної громади;

10) Програма комплексного відновлення території Бериславської міської територіальної громади Бериславського району Херсонської області (її частини).

МПУВ розроблено з урахуванням цілей та завдань, передбачених регіональними програмами у сфері екологічної безпеки та управління відходами.

У процесі стратегічної екологічної оцінки МПУВ було розглянуто стратегії та програми державного, регіонального та місцевого рівня, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. В процесі аналізу було виявлено, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до ДДП, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту МПУВ був оцінений рівень відповідності цілей, викладених у ДДП, екологічним цілям, встановленим на державному та регіональному рівнях, та ключовим відповідним цілям.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності даного МПУВ зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, електронних полів, іонізуючих випромінювань, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах – звітом про СЕО пропонується на подальших стадіях реалізації заходів та проектів МПУВ, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ДДП «Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року» в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						60
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідками для довкілля, у тому числі для здоров'я населення вважаються ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Синергетичний вплив. Накопичені токсикологічними дослідженнями дані свідчать про те, що в більшості випадків одночасна присутність декількох шкідливих хімічних речовин у компоненті довкілля чи організмі людини в комбінації діють за типом сумації, тобто дія їх додається. Для речовин, які викидатимуться проєктованими об'єктами ефект сумації шкідливого впливу не встановлений.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) будуть проявлятися внаслідок будівництва та влаштування проєктованих об'єктів і полягатимуть в тимчасовому накопиченні будівельних відходів, забрудненні атмосферного повітря під час будівельних робіт.

Узагальнені результати визначення ймовірних наслідків для довкілля, в тому числі здоров'я населення, від реалізації цілей і завдань, визначених в проєкті МПУВ представлені в табл. 6.1.

Табл. 6.1

Узагальнені результати процедури оцінки проєктних рішень ДДП

Територія	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-охоронні території	Біорізноманіття	Здоров'я
Виробничі території	П/ДС/М/К	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	0	М/КС	М/КС
Сельбищні території	П/ДС/М/К	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	0	М/КС	М/КС
Комунальні території	П/ДС/М/К	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	0	М/КС	М/КС
Ландшафтно-рекреаційні території	П/ДС/М	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	П/М/ДС	П/М/ДС	М/КС

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
+ 1	Негативні наслідки не очікуються за умови дотримання існуючих стандартів і процедури (або помірний позитивний вплив)
+ 2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

Серед переліку заходів МПУВ передбачено, зокрема:

Розроблення та затвердження плану приведення місця розміщення побутових відходів (Бериславського полігону, що заплановано як кластерний) у відповідність з вимогами законодавства;

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
Атмосферне повітря	Діяльність полігону супроводжуватиметься викидами забруднюючих речовин в атмосферу, основними з яких очікувано будуть викиди парникових газів, а також – аміаку, пилу та неприємного запаху. При будівництві також очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.
Водне середовище	Зниження ризику забруднення поверхневих та підземних вод завдяки запобіганню витокам фільтраційних вод. Необхідно передбачити системи для очищення забруднених стоків та відведення вод.
Ґрунтове середовище	Очікується порушення ґрунтового покриву при будівництві. При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
Відходи	Відходи (побутові та виробничі), накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям (у т.ч. –

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		62

	направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).
Біорізноманіття	Вплив не передбачається
Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності полігону попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.

Проведення ліквідації стихійних місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ);

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
Атмосферне повітря	Зниження рівня викидів метану, CO ₂ та інших парникових газів, що утворюються внаслідок розкладу відходів. Зменшення забруднення повітря пилом та іншими шкідливими речовинами.
Водне середовище	Зниження ризику забруднення поверхневих та підземних вод завдяки запобіганню витокам фільтраційних вод. Необхідно передбачити системи для очищення забруднених стоків та відведення вод.
Ґрунтове середовище	Поліпшення стану ґрунтів за рахунок ліквідації джерел забруднення та відновлення їхньої природної структури. Можливе використання спеціальних покриттів для запобігання подальшому забрудненню.
Відходи	Зменшення обсягу відходів та їх належна утилізація. Можливе відновлення частини території для подальшого використання у рекреаційних цілях.
Біорізноманіття	Відновлення природних місць проживання для флори та фауни, що сприятиме збільшенню біорізноманіття. Можливе створення зелених зон та рекреаційних територій на місці колишніх полігонів та відвалів.
Навколишнє соціальне середовище	Поліпшення якості життя місцевого населення завдяки зниженню негативного впливу полігонів, відвалів, хвостосховищ на здоров'я населення та довкілля. Підвищення естетичної привабливості місцевості та можливості її використання для громадських потреб.

Облаштування пунктів роздільного приймання/збирання відходів (папір, скло, пластик та інші види відходів у складі побутових)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		63

Облаштування пункту збирання відходів для підготовки до повторного використання (меблі, посуд, дрібна та велика побутова техніка, офісна техніка та гаджети, товари для дітей, одяг, косметичні товари та побутова хімія, у яких не вийшов термін придатності, та інші товари);

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
Атмосферне повітря	Діяльність пунктів не супроводжуватиметься викидами забруднюючих речовин в атмосферу. При будівництві також очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт. Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.
Водне середовище	Використання водопровідної води передбачено тільки для санітарних потреб персоналу.
Ґрунтове середовище	Очікується порушення ґрунтового покриття при будівництві. При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
Відходи	У процесі будівництва та діяльності пунктів будуть утворюватися відходи (побутові та виробничі), які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям (у т.ч. – направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).
Біорізноманіття	Вплив не передбачається
Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності пунктів попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.

Будівництво комплексу по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту) продуктивністю 26000 м³/рік (36,8т/добу);

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове

	навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
Атмосферне повітря	Діяльність комплексу по сортуванню ПВ супроводжуватиметься викидами забруднюючих речовин в атмосферу, основними з яких очікувано будуть викиди парникових газів, а також – аміаку, пилу та неприємного запаху. При будівництві комплексу також очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.
Водне середовище	Передбачаються місцеві очисні споруди для біологічної очистки господарсько-побутових стічних вод. Використання водопровідної води передбачено тільки для санітарних потреб персоналу.
Ґрунтове середовище	Очікується порушення ґрунтового покриття при будівництві. При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
Відходи	У процесі будівництва та діяльності комплексу з переробки ТПВ будуть утворюватися відходи (побутові та виробничі), які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям (у т.ч. – направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).
Біорізноманіття	Вплив не передбачається
Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності комплексу з переробки ТПВ попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.

Створення майданчика механіко-біологічної обробки (МБО) побутових відходів на території м. Берислав;

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.

Атмосферне повітря	Планована діяльність супроводжуватиметься викидами забруднюючих речовин в атмосферу, основними з яких очікувано будуть викиди парникових газів, а також – аміаку, пилу та неприємного запаху. При будівництві також очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.
Водне середовище	Передбачаються місцеві очисні споруди для біологічної очистки господарсько-побутових стічних вод. Використання водопровідної води передбачено тільки для санітарних потреб персоналу.
Ґрунтове середовище	При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
Відходи	У процесі будівництва та діяльності сміттесортувальної лінії будуть утворюватися відходи (побутові та виробничі), які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на знешкодження або переробку спеціалізованим організаціям (у т.ч. – направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).
Біорізноманіття	Вплив не передбачається
Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності лінії попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.

Очікуваними наслідками реалізації МПУВ є зниження навантаження на довкілля, пов'язане з утворенням відходів та управління ними. При цьому реалізація заходів зі створення об'єктів інфраструктури управління відходами, модернізації таких об'єктів, а також експлуатація об'єктів управління відходами будуть супроводжуватися додатковими факторами впливу на довкілля.

Негативні впливи на довкілля, що будуть виникати при створенні, модернізації та експлуатації інфраструктурних об'єктів, не будуть перевищувати нормативно допустимих рівнів. Це буде забезпечуватись застосуванням сучасних технічних рішень та проходженням процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД), за потреби.

Очікується, що реалізація МПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля.

Очікуваними позитивними наслідками реалізації ДДП, сформовані у формі завдань МПУВ, це зокрема:

- вдосконалення інституційної структури сфери управління відходами та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами;
- вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами;
- підвищення обізнаності населення щодо управління побутовими та промисловими відходами, а також біовідходами тощо.

При цьому слід враховувати, що цими показниками позитивні наслідки не обмежуються.

За окремими видами відходів числові значення очікуваного позитивного ефекту не визначаються через значний рівень невизначеності, що зумовлений зовнішніми і внутрішніми факторами.

Довгострокові наслідки від прийняття МПУВ важко переоцінити, оскільки передбачається вдосконалення системи управління відходами, створення нових та реконструкція об'єктів управління відходами, що не відповідають вимогам санітарної та екологічної безпеки. Очевидно, що довгостроковими наслідками є покращення якості компонентів довкілля та підвищення рівня добробуту населення, що буде результатом виконання та дотримання заходів МПУВ.

Оцінка та аналіз запланованих заходів МПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з виконанням програми та досягненням цільових показників.

На основі вище викладеного, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу МПУВ на довкілля:

Реалізація заходів, передбачених МПУВ, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Ймовірними наслідками для елементів довкілля та здоров'я населення є:

1) Вплив на атмосферне повітря.

В результаті реалізації МПУВ суттєвого впливу на атмосферне повітря не очікується, оскільки реалізація окремих заходів МПУВ буде призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих - до зменшення. Зокрема, розвиток системи збирання, перевезення та переробки відходів призведе до збільшення викидів, проте це в кінцевому підсумку не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів, а використання сучасних газоочисних установок на об'єктах відходів забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів. Реалізація таких заходів МПУВ, як закриття полігонів та звалищ, їх рекультивація, зменшення обсягів захоронення біовідходів, забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення промислових відходів, облаштування місць складування побутових відходів системами збирання біогазу буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря.

Кумулятивно розвиток інфраструктури збирання та управління відходами в громаді не буде призводити до викидів в концентраціях, що перевищують ГДК;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						67
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2) Вплив на водні ресурси.

Позитивний вплив реалізації заходів МПУВ на водні ресурси буде полягати у зниженні забруднення поверхневих та підземних вод за рахунок припинення експлуатації МВВ та їх рекультивації, забезпечення екологічно безпечного функціонування діючих МВВ.

3) Відходи.

Впровадження МПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів їх розміщення у навколишньому середовищі.

4) Вплив на земельні ресурси.

Внаслідок реалізації МПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Натомість, ймовірними позитивними наслідками реалізації заходів МПУВ є відновлення природних ландшафтів, раціональне використання земельних ресурсів, поліпшення структури земельного фонду. Будівництво об'єктів інфраструктури збирання та відновлення відходів вимагає залучення у господарській обіг додаткових земельних ділянок, котре, однак, буде скомпенсоване за рахунок проведення заходів з рекультивації. Дотримання вимог щодо розміщення та функціонування запланованих об'єктів дозволить мінімізувати їх негативний вплив на земельні ресурси.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони.

У МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Натомість, реалізація запропонованих МПУВ заходів сприятиме відновленню порушених земель та збільшенню біологічного різноманіття на територіях, де проведено біологічну рекультивацію.

6) Вплив на території Смарагдової мережі.

У МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на території Смарагдової мережі.

У МПУВ передбачено впровадження комплексних заходів, спрямованих на зменшення обсягів утворення відходів, покращення системи їх утилізації та забезпечення належного екологічного моніторингу. Особлива увага приділяється мінімізації ризиків забруднення водних ресурсів та ґрунтів, що є критично важливим для підтримання екологічної стабільності в межах територій Смарагдової мережі.

7) Вплив на культурну спадщину.

У МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.

8) Вплив на здоров'я населення та інфраструктуру.

МПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків,

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						68
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

впровадження роздільного збору сміття, сприятиме покращенню санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Проте, можливе локальне формування такої загрози у місцях розміщення об'єктів інфраструктури управління відходами за умов порушення вимог щодо експлуатації таких об'єктів. Очікується, що реалізація МПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля, поліпшення яких має призвести до зниження рівня захворюваності населення та покращення умов його життєдіяльності;

9) Екологічне управління, моніторинг та інше.

МПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас, реалізація заходів МПУВ забезпечить доступ до оперативної інформації про стан системи управління відходами у процесі прийняття ефективних рішень, у сфері управління відходами.

10) Кумулятивний вплив.

Ймовірність того, що реалізація МПУВ призведе до таких можливих наслідків, які в сукупності матимуть кумулятивний чи синергійний негативний вплив на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

У разі реалізації заходів МПУВ можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращення стану довкілля та здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі. Довгострокові наслідки від реалізації МПУВ пов'язані з удосконаленням системи управління відходами, створенням нових або реконструкцією існуючих об'єктів управління відходами, рекультивацією місць видалення відходів, які виведено з експлуатації. Довгострокові наслідки проявляються через покращення якості компонентів довкілля та умов життєдіяльності населення.

Реалізація заходів, пов'язаних з припиненням експлуатації МВВ та рекультивацією територій, сприятиме екстернальному перехресному позитивному впливу на стан атмосферного повітря, земельних та водних ресурсів, створюючи при цьому передумови для поліпшення умов проживання населення та стану його здоров'я.

Послідовна узгоджена реалізація заходів МПУВ, спрямованих на охоплення всієї території України роздільним збиранням відходів, із заходами зі створення комплексу з переробки побутових відходів створить синергійні ефекти у формі скорочення обсягів захоронення відходів, підвищення рівня вилучення ресурсоцінних компонентів, повного вилучення небезпечних відходів зі складу ПВ. Комплексна реалізація усіх передбачених МПУВ заходів дозволить агреговано досягти покращення стану довкілля, а їх поетапне узгоджене виконання - забезпечити нагромадження позитивних ефектів при переході від коротко- до довгострокового періоду.

Тобто, реалізація Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року сприятиме покращенню екологічної ситуації на території міста.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						69
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Оцінка та аналіз запланованих заходів МПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з виконанням програми та досягненням цільових показників.

Кожен з цільових показників МПУВ в поєднанні з всіма запланованими заходами та комплексним підходом до системи управління відходами забезпечить досягнення максимального позитивного ефекту реалізації МПУВ, що є позитивними синергічними наслідками (сумарний ефект, який полягає в суттєвій перевазі взаємодії кількох факторів разом замість дії кожного окремо компоненту).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						70
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на державному, регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що можуть виявлятися в процесі впровадження заходів і проектів запланованих МПУВ. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження ДДП. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення МПУВ і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Реалізація МПУВ потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються напрямків МПУВ, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища міста.

Найбільш позитивними для довкілля та здоров'я населення мають стати заходи, пов'язані з поліпшенням екологічної ситуації на території громади.

З метою запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків реалізації Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року, а також відповідно до вимог підпунктів 4 і 7 пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» (ДСП 173-96), передбачаються такі заходи:

1. Атмосферне повітря.

- Проведення інвентаризації джерел викидів забруднюючих речовин на підприємствах громади (зокрема деревообробних і скловиробних) з подальшим оновленням дозволів на викиди згідно із сучасними нормативами.

- Встановлення систем пилогазоочищення та модернізація вентиляційних систем на промислових об'єктах.

- Запровадження системи моніторингу якості повітря на території громади.

- Заборона спалювання рослинних решток та побутових відходів, посилення контролю за їх утилізацією.

- Розвиток зелених насаджень у прицентрових і житлових зонах, створення буферних зелених смуг між промисловими об'єктами і житловою забудовою відповідно до санітарно-захисних зон (п. 5.6 ДСП 173-96).

2. Водне середовище.

- Модернізація очисних споруд господарсько-побутових стоків та систем водовідведення.

- Заборона скидання неочищених стічних вод у водні об'єкти.

- Впровадження роздільної системи каналізації та будівництво локальних очисних установок у сільських населених пунктах.

- Створення санітарно-захисних зон навколо водозабірних споруд (відповідно до ДСП 173-96, розд. 6).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						71
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Контроль за дифузним забрудненням з боку аграрного сектору (внесення добрив, пестицидів) через розробку регламентів екологічно безпечного землекористування.

3. Ґрунти та земельні ресурси.

- Проведення рекультивації деградованих ділянок, особливо в місцях колишніх полігонів, кар'єрів, стихійних сміттєзвалищ.

- Забезпечення належного управління відходами, що містять небезпечні речовини (олії, фарби, батареї, фільтри тощо).

- Створення пунктів прийому відходів вторинної сировини, компостування органічних відходів.

- Відновлення родючості ґрунтів шляхом впровадження сівозмін і зменшення хімізації землеробства.

4. Відходи та управління ними.

- Створення системи роздільного збирання побутових відходів у всіх населених пунктах громади.

- Організація централізованого збору небезпечних відходів (ртутні лампи, батареї, фармацевтичні засоби).

- Розробка програми поступового закриття несанкціонованих сміттєзвалищ та рекультивації територій.

- Укладання угод із ліцензованими підприємствами щодо утилізації небезпечних фракцій.

- Впровадження інформаційно-просвітницьких заходів для населення з метою зменшення утворення відходів і популяризації принципу «3R» (reduce, reuse, recycle).

5. Здоров'я населення та соціальне середовище.

- Проведення санітарно-епідеміологічного моніторингу якості питної води, атмосферного повітря та рівнів шуму в межах населених пунктів.

- Організація регулярних скринінгових програм для населення, особливо дітей і працівників промислових підприємств (виявлення респіраторних, серцево-судинних та онкологічних захворювань).

- Зменшення факторів ризику виникнення інфекційних і неінфекційних хвороб через: забезпечення населення якісною питною водою; покращення управління побутовими відходами; забезпечення належного стану вулично-дорожньої мережі та водовідведення; створення рекреаційних зон для фізичної активності населення.

- Зниження захворюваності на алергічні, респіраторні та серцево-судинні хвороби за рахунок зменшення забруднення повітря, шуму й пилового навантаження.

6. Організаційні та інформаційні заходи.

- Створення системи екологічного моніторингу з відкритим доступом до даних (викиди, якість води, повітря, шумове навантаження).

- Проведення громадських консультацій щодо нових проєктів у сфері управління відходами.

- Інтеграція питань охорони довкілля до місцевих програм охорони здоров'я та розвитку громади.

Очікувані результати реалізації заходів.

- Зниження рівня забруднення атмосферного повітря на 15–20% до 2030 року.

- Зменшення обсягів несанкціонованих скидів стічних вод і локальних забруднень ґрунтів.

- Покращення показників якості питної води та зниження рівня нітратів і амонію.

- Зменшення рівня захворюваності населення на респіраторні та шлунково-кишкові захворювання.

- Підвищення екологічної свідомості населення та залучення громадськості до управління відходами.

З метою забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів при будівництві, реконструкції та ремонті об'єктів, передбачених МПУВ, доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо.

Сукупність природоохоронних заходів забезпечить сприятливі умови для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.

Виконання завдань, передбачених МПУВ сприятиме запобіганню забруднення довкілля, створюватиме сприятливі умови для відтворення природних ресурсів і як наслідок досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що є основою екологічної безпеки.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						73
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки «Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року – були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Варіант №1 – Розроблення «Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року» з врахуванням системи управління відходами згідно з Регіональним планом управління відходами у Херсонській області до 2034 року.

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи» – не розроблення «Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року».

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Варіант №1 – Розроблення «Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року».

Розроблення МПУВ сприятиме систематизації та ефективнішому контролю за управлінням відходами, що позитивно вплине на екологічний стан громади. Це дозволить зменшити обсяги утворення та захоронення відходів, підвищити рівень їх переробки та повторного використання, стимулювати впровадження сучасних екотехнологій. Такий підхід забезпечить раціональне використання ресурсів, знизить ризики забруднення ґрунтів, водних ресурсів і повітря, покращить здоров'я населення та загалом сприятиме сталому розвитку територіальної громади.

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи».

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект «Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року» не затверджується.

Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій. За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток не є екологічно безпечним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в територіальній громаді.

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Ця альтернатива передбачає впровадження комплексної системи управління відходами, що включає роздільний збір, переробку, компостування, утилізацію органічних відходів, виробництво біогазу, а також зменшення обсягів відходів на джерелі утворення.

Альтернатива, що передбачає впровадження інтегрованої системи управління відходами (ISWM), не розглядається через кілька суттєвих причин. По-перше, українське законодавство наразі не містить конкретного визначення

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						74
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

чи документа, який би чітко регламентував впровадження ISWM. Відсутність правової бази робить цей підхід юридично невизначеним і ускладнює його інтеграцію в існуючу систему управління відходами.

Крім того, впровадження інтегрованої системи управління відходами потребує значних фінансових ресурсів та інвестицій, які можуть бути непосильними для місцевого бюджету. У поточних економічних умовах такі інвестиції можуть бути важко здійсненими без суттєвої підтримки з боку держави або приватних інвесторів.

Також важливим аспектом є необхідність активного залучення та навчання населення до нової системи управління відходами. Це включає зміну поведінки та звичок громадян, що може бути довготривалим процесом і вимагати великих зусиль на проведення освітніх кампаній.

Обґрунтування вибору Варіанту №1.

Варіант №1 відповідає обов'язковим для МПУВ нормативно-правовим вимогам щодо відповідності положенням та показникам, що визначені Законами України «Про управління відходами», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», Національним планом управління відходами до 2033 року, Регіонального плану управління відходами у Херсонській області до 2034 року та відповідає основним потребам громади щодо управління відходами з врахуванням можливостей фінансування заходів.

Відтак в інтересах забезпечення переходу до сучасного управління відходами для ефективного використання відходів як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної та місцевої політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами найсприятливішим варіантом буде затвердження проекту Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у т. ч. ускладнення.

Зміст звіту про СЕО сформований відповідно до пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З огляду на стратегічний характер проекту МПУВ на 10 років, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Відповідність цілей та завдань МПУВ загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, відходів, здоров'я населення та інфраструктури). Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання цілей та завдань проекту

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						75
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

МПУВ, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій - стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань МПУВ.

Для здійснення СЕО був обраний, також, метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;

- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;

- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Державна гідрометеорологічна служба, Міністерство охорони здоров'я України, та інші), а також обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків воєнної агресії росії проти України на стан довкілля та здоров'я населення.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

- відсутність або обмежений доступ до даних на рівні населеного пункту з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я тощо) через розділення між собою загальнонаціональних, загальноміських та районних систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля, охорони здоров'я;

- обставини, пов'язані з збройною агресією російської федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

Таким чином, стратегічна екологічна оцінка проекту МПУВ здійснювалась з огляду на зазначені вище обмеження.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						76
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Стратегічна екологічна оцінка передбачає необхідність здійснення моніторингу наслідків впровадження Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року.

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування буде здійснюватися шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу виконання МПУВ та подання заінтересованим органам щороку до 1 березня наступного періоду інформація про хід виконання місцевого плану в частині досягнення локалізованих цільових показників місцевого плану та розміщення такої інформації на власному офіційному веб-сайті.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, строки їх виконання, кількісні та якісні показники та їх цільові значення, враховують специфіку ДДП та відображені у МПУВ.

Індикатори, які відбираються для здійснення оцінки місцевого плану управління відходами, мають відповідати наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Індикатори виконання заходів Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року наведені в таблиці 9.1.

Табл. 9.1

Індикатори виконання заходів Місцевого плану управління відходами у Бериславській міській територіальній громаді

Індикатор виконання місцевого плану	Одиниця виміру	Періодичність*
Розділ І. Створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами Бериславської міської територіальної громади		
Кількість підготовлених та оприлюднених моніторингових звітів з оцінки ефективності реалізації МПУВ	одиниць	щорічно
Участь у тренінгах, семінарах, навчаннях працівників виконкому Бериславської міської ради, суб'єктів господарювання щодо впровадження системи управління відходами	одиниць	щорічно
Проведення заходів з екологічного інформування населення, у т.ч. розміщення реклами екологічного спрямування	кількість сюжетів та публікацій в медіа, кількість	щорічно

	розміщеної соціальної реклами та інше	
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та інших заходів з підвищення обізнаності населення щодо управління відходами, у т.ч. що біологічно розкладаються	кількість інформаційних кампаній, рейдів тощо	щорічно
Кількість проведених тематичних заходів щодо управління відходами в закладах освіти	одиниць	щорічно
Кількість і площа місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають вимогам Закону	одиниць, га	щорічно
Обсяг відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника, введених в обіг	т	щорічно
Розділ II. Управління побутовими відходами		
Охоплення населення послугами з управління побутовими відходами	%	щорічно
Охоплення населення роздільним збиранням побутових відходів	%	щорічно
Обсяг утворених побутових відходів	тис.тонн	щорічно
Обсяги видалених побутових відходів	тис.тонн	щорічно
Обсяг роздільно зібраних побутових відходів	тис.тонн	щорічно
Обсяг зібраних змішаних побутових відходів	тис.тонн	щорічно
Відсоток охоплення населення послугами управління побутовими відходами	%	щорічно
Кількість зібраних побутових відходів	т/рік на 1 жителя	щорічно
Частка роздільно зібраних побутових відходів у загальній масі побутових відходів	%	щорічно
Кількість придбаного обладнання, спецтехніки для збирання транспортування та складування побутових відходів	одиниць	щорічно
Кількість пунктів, контейнерів для роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, у т.ч. небезпечних у складі побутових	одиниць	щорічно
Обсяг побутових відходів, що відновлені на об'єктах з оброблення та видалення таких відходів	тис.тонн	щорічно
Зменшення загального обсягу відходів, що видаляються на полігони	%	щорічно
Проведення рекультивації сміттєзвалищ і полігонів відходів	га	щорічно
Розроблення плану/програми із проведення моніторингу полігонів	одиниць	щорічно
Ліквідація стихійних сміттєзвалищ	одиниць	щорічно
Кількість складених адміністративних протоколів за порушення у сфері благоустрою, у т.ч. у сфері управління відходами	одиниць	щорічно
Розділ III. Управління відходами промисловості та відходами видобувної промисловості		

	Кількість розроблених планів: - управління відходами підприємств	одиниць	щорічно	
	Кількість отриманих дозвільних документів у сфері управління відходами (дозволів, ліцензій, висновків з оцінки впливу на довкілля тощо)	одиниць	щорічно	
	Обсяг утворених промислових відходів	тис.тонн	щорічно	
	Обсяг відновлених промислових відходів та відходів видобувної промисловості	тис.тонн	щорічно	
	Обсяг видалених промислових відходів та відходів видобувної промисловості	тис.тонн	щорічно	
	Частка відходів, що захоронюється від загального обсягу утворених відходів	%	щорічно	
	Частка оброблених до утворених відходів	%	щорічно	
	Збільшення обсягів повторного використання та оброблення відходів	%	щорічно	
	Кількість створених/модернізованих об'єктів оброблення відходів промисловості	одиниць	щорічно	
	Кількість проведених комплексних досліджень та впроваджених існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій управління промисловими відходами	одиниць	щорічно	
Розділ IV. Управління відходами будівництва і знесення та відходами руйнувань				
	Обсяг утворених відходів будівництва та знесення і відходів від руйнувань	тонн	щорічно	
	Обсяг відновлених відходів будівництва та знесення і відходів від руйнувань	тонн	щорічно	
	Обсяг видалених відходів будівництва та знесення і відходів від руйнувань	тонн	щорічно	
Розділ V. Управління медичними відходами				
	Кількість облаштованих місць для тимчасового зберігання та оброблення медичних відходів	одиниць	щорічно	
	Обсяг утворених медичних відходів за окремими категоріями	тонн	щорічно	
	Кількість укладених договорів з суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами, щодо управління медичними відходами	одиниць	щорічно	
Розділ VI. Управління транспортними засобами, знятими з експлуатації				
	Кількість транспортних засобів, знятих з експлуатації	одиниць	щорічно	
Розділ VII. Управління відходами мастил (олив) та шин				
	Обсяг утворених мастил (олив)	тонн	щорічно	
	Обсяг відновлених мастил (олив)	тонн	щорічно	
	Обсяг видалених мастил (олив)	тонн	щорічно	
	Обсяг утворених шин	тонн	щорічно	
	Обсяг відновлених шин	тонн	щорічно	
	Обсяг видалених шин	тонн	щорічно	
Розділ VIII. Управління осадом стічних вод				
	Кількість утворених осадів стічних вод	тис.тонн	щорічно	
	Кількість використаних осадів стічних вод на проведення заходів з рекультивації земель та заходів з пилопридушення	тис.тонн	щорічно	
Розділ IX. Управління біовідходами				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата
Стратегічна екологічна оцінка				Арк. 79

	Обсяг утворених біовідходів	тис.тонн	щорічно	
	Кількість зібраних біовідходів	т/рік на 1 жителя	щорічно	
	Створення об'єкту для компостування біовідходів, у т.ч. відходів зелених насаджень	одиниць	щорічно	
	Кількість домогосподарств, які здійснюють домашнє компостування	одиниць	щорічно	

Примітка:

* за окремими індикаторами виконання місцевого плану, щорічне їх визначання здійснюється після упровадження конкретних заходів, наприклад із роздільного збору відходів

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів.

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Практична реалізація моніторингу.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу – наведений в проекті МПУВ.

2. Періодичність моніторингу (вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями) – один раз на рік.

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення – згідно з таблицею 9.1.

4. Методи визначення кожного із показників – статистичні методи.

5. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення – статистичні дослідження.

6. Оприлюднення результатів моніторингу – замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Даний розділ не розглядається, адже зважаючи на географічне положення Бериславської міської територіальної громади та характер планованої діяльності, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень ДДП для довкілля приграничних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

Аналіз проектних рішень МПУВ свідчить про відсутність ризиків для навколишнього середовища та здоров'я населення сусідніх країн, що підтверджується відсутністю факторів, які могли б призвести до забруднення повітря, водних ресурсів або ґрунтів за межами національної території.

Таким чином, транскордонні екологічні наслідки реалізації проекту МПУВ не очікуються

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		81

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

1. Станом на час розроблення МПУВ Бериславська міська територіальна громада перебуває в зоні активних бойових дій та під постійними обстрілами з боку збройних формувань російської федерації, що офіційно підтверджується Переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією (затвердженим постановою Кабінету Міністрів України №376 від 28.02.2025 року). Ця обставина має суттєвий негативний вплив на функціонування системи управління відходами та на можливість формування повноцінної аналітичної бази для планування. Наслідком постійної військової загрози є систематичне руйнування житлової та виробничої інфраструктури, зміщення логістичних потоків, обмеження доступу до окремих територій, мінування значних площ та суттєві ризики для персоналу, задіяного у сфері управління відходами.

2. Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року спрямований на зменшення впливу відходів на довкілля та здоров'я населення, збільшення обсягів їх збирання та перероблення, й зменшення обсягів захоронення відходів.

3. Цілі МПУВ узгоджуються з поставленими екологічними цілями визначеними на державному та регіональному рівнях.

4. Реалізація МПУВ не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля. Реалізація багатьох цілей сприятиме покращенню санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екологічної ситуації в громаді.

5. Ймовірність того, що реалізація МПУВ призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

6. Для нейтралізації, зменшення та пом'якшення можливих короточасних негативних наслідків виконання цілей та завдань МПУВ передбачено здійснення низки заходів, які матимуть позитивний вплив на компоненти довкілля.

7. Пропозиції, які були надані членами робочої групи з розроблення МПУВ та громадськістю, враховані під час розробки МПУВ.

Моніторинг наслідків виконання МПУВ для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, проводитиметься згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272).

Розробка Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року здійснювалася відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 №947, з урахуванням місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						82
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори».

Метою Місцевого плану управління відходами є забезпечення сталого управління відходами в Бериславській міській територіальній громаді та впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей шляхом впровадження заходів зменшення утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню, та здійснення заходів у сфері управління відходами без спричинення шкоди навколишньому природному середовищу та загрози здоров'ю людей.

Місцевий план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги.

Основними завданнями Місцевого плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним і Регіональним планами управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

Місцевий план управління відходами розроблено строком на 10 років.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Місцевого плану управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з урахування заходів щодо їх мінімізації. Реалізація МПУВ за умови дотримання екологічних та нормативних вимог сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та здоров'я населення.

Поєднання зусиль, спрямованих на покращення міського простору, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу відходів на довкілля, забезпечуватиме сталий розвиток Бериславської громади як екологічно безпечної громади з питань ефективного управління відходами.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						83
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
2. Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
3. Закон України «Про управління відходами»
4. Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»
5. Закон України «Про екологічну мережу України»
6. Закон України «Про ліцензування певних видів діяльності»
7. Закон України «Про основи містобудування»
8. Закон України «Про охорону земель»
9. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
10. Закон України «Про рослинний світ»
11. Закон України «Про землеустрій»
12. Постанова від 01.08.2006 № 1045 Про затвердження Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах
13. Постанова від 05.12.2023 № 1278 Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами
14. Постанова від 13.07.2000 № 1120 Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів

Кодекси України

15. Земельний кодекс України
16. Кодекс цивільного захисту України
17. Водний кодекс України
18. Лісовий кодекс України

Державні будівельні та санітарні норми і правила, стандарти

19. ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)
20. Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239)
21. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів (Наказ МОЗ України від 18.12.2002 № 476)
22. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145)
23. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (Наказ МОЗ України від 19.06.1996 № 173)
24. ДСТУ 3587:2022 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги. Вимоги до експлуатаційного стану

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						84
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

25. ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»

26. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»

27. Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)

28. Перелік небезпечних властивостей та інструкцій щодо контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)

29. Порядок розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57)

30. Правила експлуатації об'єктів управління побутовими відходами (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)

31. Правила експлуатації полігонів побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)

32. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках (наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489)

33. Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (Наказ Мінрегіону України від 01.12.2017 №316)

34. Правила утримання житлових будинків і прибудинкових територій (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76)

35. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105)

36. Про затвердження Змін до Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 07.12.2020 №297)

37. Про затвердження методики роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 № 1130)

38. Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.2.2012 № 54)

39. Технічні правила ремонту і утримання міських вулиць та доріг КТМ 204 України 010-94 (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 27.12.1994)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						85
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

40. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України (наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226)

41. Правила розроблення робочих проєктів землеустрою (затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86)

42. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. Зі Зміною № 1

43. Правила пожежної безпеки в Україні (Наказ МВС України від 20.12.2014 № 1417)

44. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування

45. ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму

46. ДБН Б.2.2-5:2011 Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Зі Змінами № 1, № 2 та № 3

47. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги

48. ДСТУ-Н Б В.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків

49. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення

50. ДБН В.2.5-74 2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1

51. ДБН В.2.5-75 2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1

52. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій

Методичні рекомендації

53. Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 №39)

54. Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 7.6.2010 №176)

55. Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 07.07.08 № 213)

56. Методичні рекомендації із забезпечення ефективного відведення поверхневих вод (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 23.12.2010 № 470)

57. Методичні рекомендації із формування громадської думки щодо екологічнобезпечного управління побутовими відходами (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.2.2010 № 38)

58. Методичні рекомендації щодо безпечного управління компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.08.2013 № 423)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						86
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

59. Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів (Наказ Мінрегіону від 22.01.2013 № 15)

Стратегії, програми, плани

60. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)

61. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)

62. Національний план управління відходами до 2033 року

63. Регіональний план управління відходами у Херсонській області до 2034 року)

64. Стратегія розвитку Херсонської області на період 2021 - 2027 років

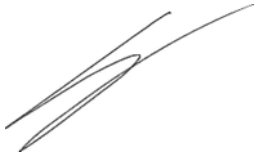
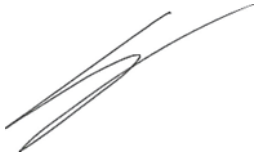
65. Програма охорони довкілля Херсонської області на 2022 – 2024 роки

66. План відновлення та розвитку Бериславської міської територіальної громади

67. Програма комплексного відновлення території Бериславської міської територіальної громади Бериславського району Херсонської області (її частини).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						87
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Назва проекту	Посада	Ініціали, прізвища	Підпис
Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування (ДДП) «Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року»	Директор	Бота О.В.	
	Інженер-проектувальник	Бота О.В.	
	Еколог	Бартосевич Р-І.В.	

ДОДАТКИ

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						89
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ДОДАТОК А

Єдина екологічна платформа "ЕкоСистема"

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 02.09.2025 р.

Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 02-09-16075-25

Замовник:

Виконавчий комітет Бериславської міської ради

1. Назва документа державного планування:

Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року (далі – МПУВ) розробляється на виконання вимог Закону України «Про управління відходами», Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р, з врахуванням Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р, Регіонального плану управління відходами в Херсонській області до 2034 року, Постанови Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 №947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами». Метою розроблення МПУВ є необхідність створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами Бериславської міської територіальної громади на інноваційних засадах, впровадження планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами в громаді, вибір оптимальної системи управління відходами та практичні заходи, що необхідні для її впровадження. Основними завданнями МПУВ є визначення конкретних суспільних, організаційно-технічних, регуляторних, освітньо-виховних, технологічних та технічних заходів, передбачених Національною стратегією управління відходами до 2030 року, визначення відповідальних виконавців та строків здійснення заходів, джерел та обсягів фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів реформування у сфері управління відходами на території Бериславської міської територіальної громади. МПУВ узгоджується з положеннями регіональних та місцевих документів державного планування, забезпечуючи їх практичну реалізацію на рівні громади.

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						90
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Ключові положення МПУВ впроваджуються шляхом планування та реалізації відповідних заходів. Окремі з цих заходів, відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», можуть підлягати процедурі оцінки впливу на довкілля (ОВД) до прийняття рішення про їх реалізацію. Для таких заходів проведення процедури ОВД є обов'язковим етапом забезпечення екологічної безпеки та дотримання законодавчих вимог. Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів Місцевого плану управління відходами буде здійснюватися відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

а) Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки мають бути проаналізовані можливі наслідки реалізації МПУВ для таких компонентів довкілля: - флора, фауна, біорізноманіття, ґрунти, надра, повітря, водні ресурси, ландшафт, природоохоронні території та об'єкти, матеріальні активи, об'єкти культурної спадщини, а також безпека життєдіяльності населення та його здоров'я. Також необхідно враховувати взаємозв'язок і взаємний вплив зазначених компонентів. МПУВ передбачає створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему управління відходами, що в свою чергу мінімізує шкідливий вплив на довкілля та здоров'я населення. б) Під час проведення СЕО буде оцінено ймовірні наслідки реалізації МПУВ на природоохоронні території. в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення: відсутні.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

З огляду на комплексний характер рішень, передбачених проектом МПУВ, у процесі стратегічної екологічної оцінки буде здійснено аналіз обґрунтованих альтернатив: Альтернатива 1: Нульовий сценарій - передбачає опис, прогнозування та оцінку можливого розвитку подій у разі, якщо відповідний документ державного планування не буде затверджено. Цей сценарій дозволить проаналізувати наслідки відсутності системного підходу до управління відходами у громаді. Альтернатива 2: Базовий сценарій - передбачає затвердження та реалізацію запропонованого проекту МПУВ. Реалізація цього сценарію сприятиме систематизації процесів управління відходами, удосконаленню механізмів управління, а також підвищенню ефективності контролю, що загалом позитивно вплине на екологічний стан. Окрім зазначених сценаріїв, також будуть розглянуті альтернативні варіанти умов реалізації МПУВ (альтернативні заходи). Такі варіанти можуть ґрунтуватися на єдиній стратегії розвитку, але відрізнятися просторовими рішеннями (місцем розташування об'єктів, технологічними підходами, масштабами впровадження тощо). Оцінка ефективності кожного з альтернативних варіантів буде здійснена в межах звіту про стратегічну екологічну оцінку з урахуванням екологічних, соціальних та економічних критеріїв.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Для проведення стратегічної екологічної оцінки буде використана наступна інформація: доповіді про стан довкілля; статистична інформація; інформація, яка включена в інші акти законодавства, які мають відношення до проекту ДДП; дані моніторингу стану довкілля; експертні оцінки; інша доступна інформація. Для проведення стратегічної екологічної оцінки, зокрема, буде здійснено: - збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; - проведення аналізу слабких та сильних сторін МПУВ з точки зору екологічної ситуації; - забезпечення можливості для участі громадськості у

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						91
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

процедурі стратегічної екологічної оцінки; - визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру; - проведення оцінки впливу МПУВ на складові довкілля та на стан здоров'я населення; - моніторинг фактичного впливу впровадження проектних рішень МПУВ.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглянути заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством та нормативно-правовими актами. Комплекс проектних рішень, спрямованих на мінімізацію негативного впливу під час реалізації МПУВ, включатиме: ресурсозберігаючі заходи, заходи щодо запобігання забрудненню складових довкілля та негативного впливу на здоров'я населення, захисні та охоронні заходи, заходи щодо належного управління відходами, заходи щодо зниження рівня шуму та інших фізичних впливів на навколишнє середовище, інші заходи, що відповідатимуть принципам екологічної безпеки та сталого розвитку.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Структура звіту про стратегічну екологічну оцінку визначається статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» і складається з наступних розділів: - зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування; - характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); - характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); - екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); - зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на державному та місцевому рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування; - опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків; - заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування; - обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки); - заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. - резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження та пропозиції та строки їх подання

Виконавчий комітет Бериславської міської ради (74300, Херсонська обл., м. Берислав, вул. 1 Травня, буд. 244, ел. пошта: berislav.mtg@gmail.com). Строки подання – 10 днів з дня оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документа державного планування (ДДП) «Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року» (відповідно до п.п. 5,6 ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						92
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

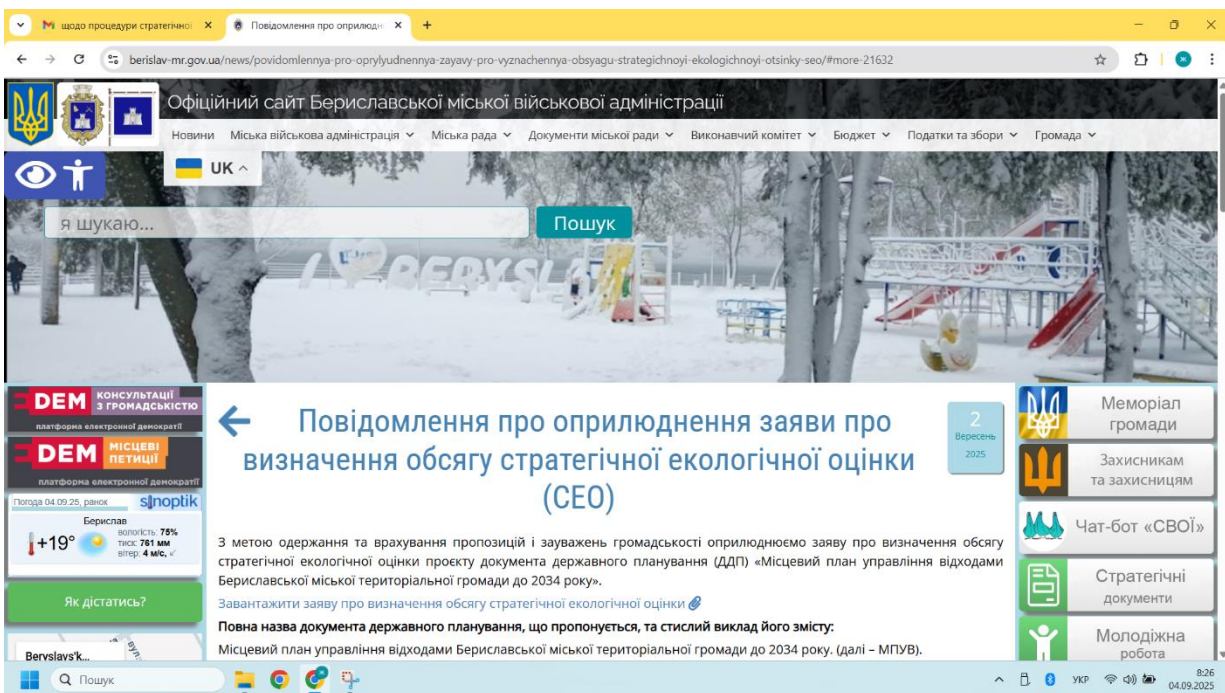
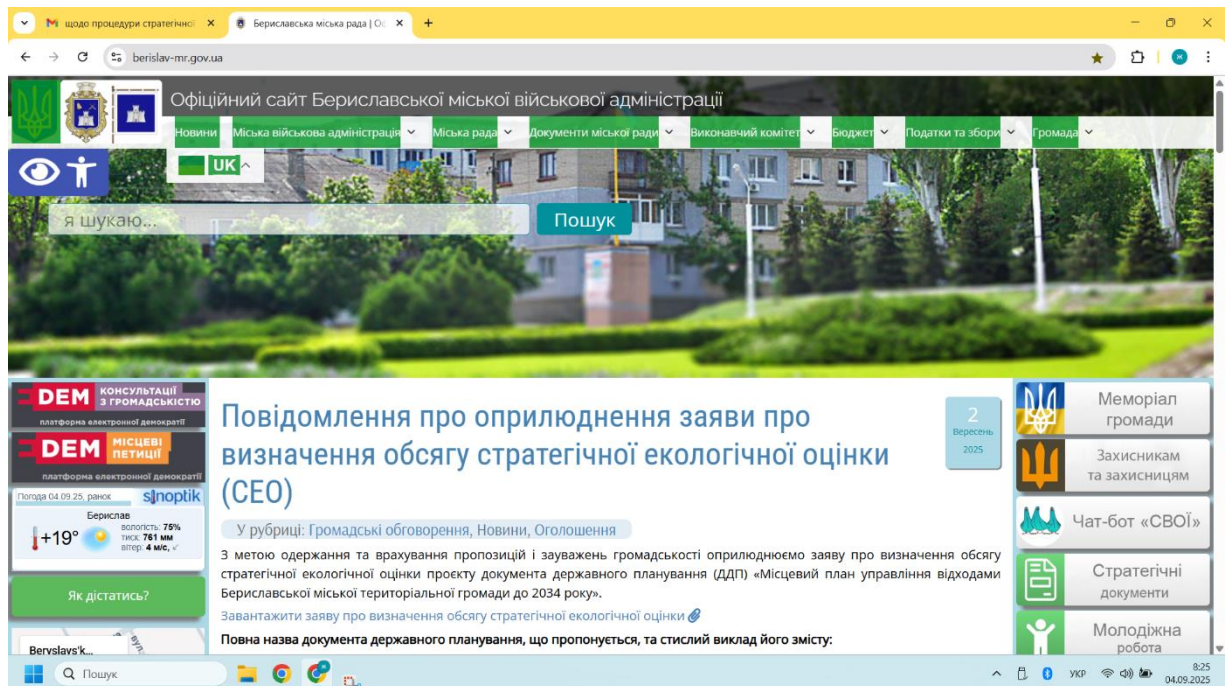
10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

Офіційний веб-сайт та публічні місця громади від 02.09.2025

Замовник/Уповноважена особа замовника:

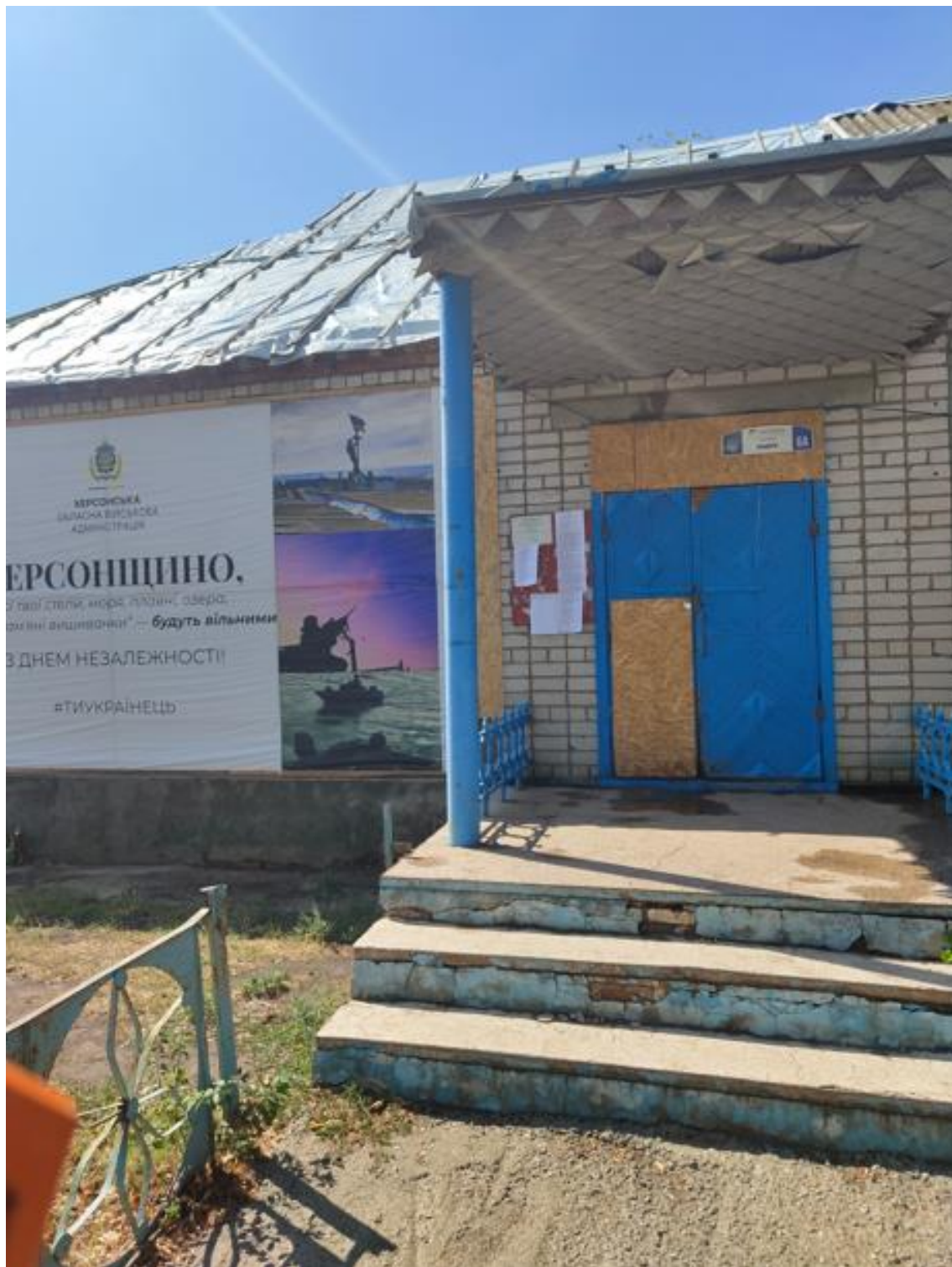
Виконавчий комітет Бериславської міської ради/АЛЧІЄВ ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						93
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						94
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СИЛЬСЬКА РАДА ІНФОРМУЄ

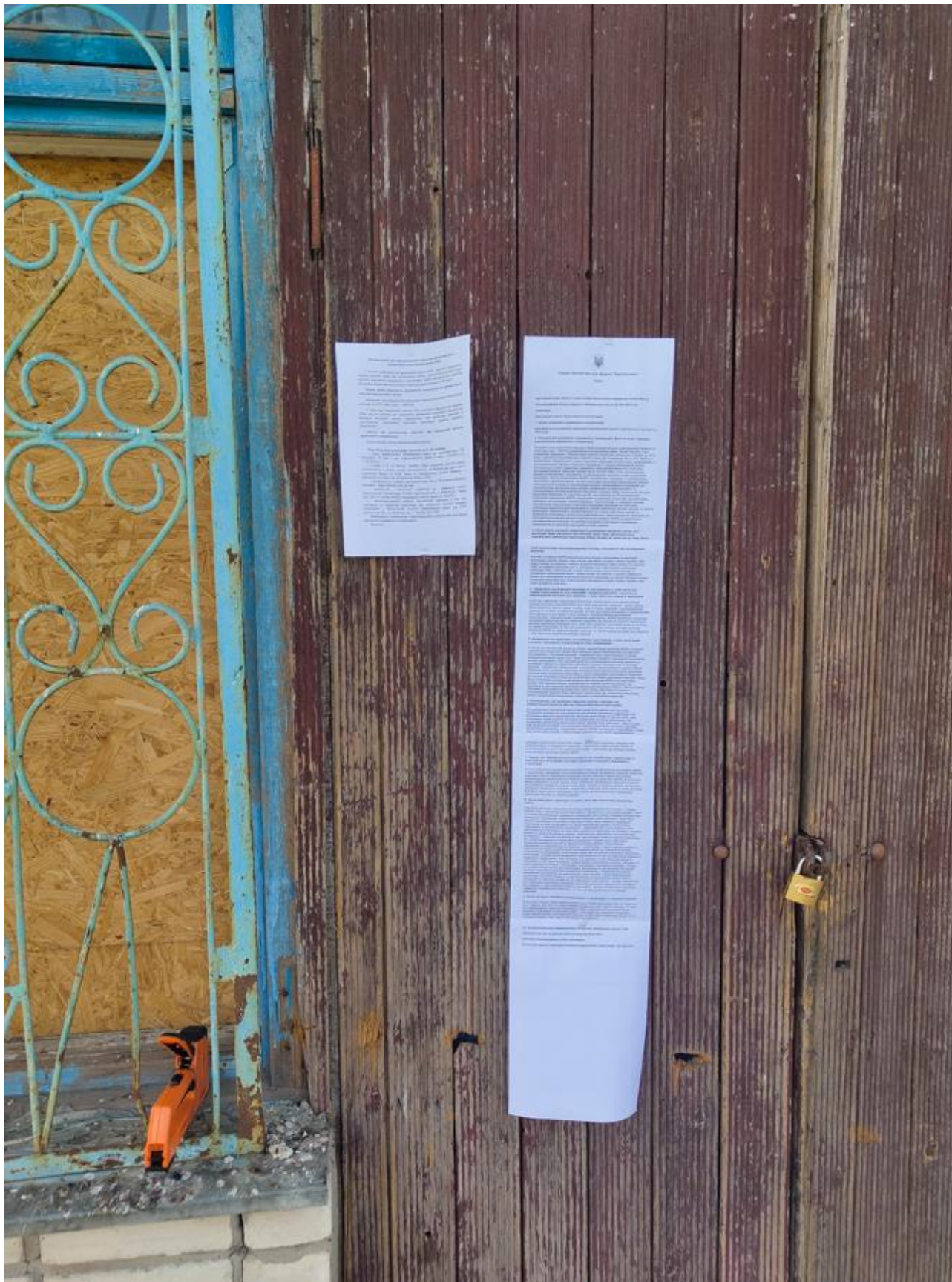
					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		97

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		98

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		99

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		100

ДОДАТОК Б

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я

вул. 295 Стрілецької дивізії, 21, м. Херсон, 73000, тел. +38 (099) 445 23 67,

e-mail: dp-health@khoda.gov.ua Код СДРПОУ 02013202

09.09.2025 № 01-16-4309/0/25/30-02 На № 1-1/121-25 від 04.09.2025

ТОВ «Компанія «Центр ЛТД»

seo@centerltd.com.ua

Про надання інформації

Відповідно до листа ТВО «Компанія «Центр ЛТД» від 04 вересня 2025 року №1-1/121-25, щодо проведення стратегічної оцінки документу «Місцевий план управління відходами Бериславської міської територіальної громади до 2034 року», надаємо наступну інформацію, за формами, що додаються.

Додаток: на арк.

Директор Департаменту

Тетяна КАРЧЕВИЧ

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		101

МОЗ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ХЕРСОНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДУ «ХЕРСОНСЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»

вул. професора Уварова, 3, м.Херсон, 73027,
тел. (0552) 49-33-83
E-mail: ks.khses@gmail.com,
код згідно з ЄДРПОУ - 38481146

МОН
STATE INSTITUTION
«KHERSON OBLAST CENTER FOR
DISEASES CONTROL AND
PREVENTION OF THE MINISTRY OF
HEALTH OF UKRAINE»
SI «KHERSON OCDC MON»

Professor Uvarov Str., 3, Kherson, 73027,
phone: (0552) 49-33-83
E-mail: ks.khses@gmail.com,
код згідно з ЄДРПОУ - 38481146

№ _____ На № _____ від _____

Директору
ТОВ «Компанія» Центр ЛТД»
Олегу БОТА
79026, м. Львів, вул. Ак. Сахарова, 41
тел./факс (032) 295 02 23
e-mail: seo@center-ltd.com.ua
eco@center-ltd.com.ua
www.center-ltd.lviv.ua

Про надання інформації

Державна установа «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» висловлює свою повагу та в межах своєї компетенції надає інформацію щодо реєстрації інфекційних захворювань серед дітей та дорослих на території Бериславської міської територіальної громади за останні 3 роки.

У 2022 році було зареєстровано:

- 22 випадки гострих кишкових інфекцій, в тому числі 12 серед дитячого населення та 10- серед дорослих;
- 1 випадок сифілісу серед дорослого населення;
- 10 випадків туберкульозу, в тому числі 2 серед дитячого населення та 8 випадків серед дорослих;
- 2367 випадків гострих респіраторних інфекцій, в тому числі 1115 випадків серед дитячого населення та 1252 випадки серед дорослих;

У 2023 році було зареєстровано:

UB
ДУ «ХЕРСОНСЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»
№02-18/317 від 15.09.2025
КЕП: АСАТУРОВА Н. М. 15.09.2025 12:53
5E984D526F82F38F0400000794B4901CD3FF505

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		102

- 7 випадків гострих кишкових інфекцій, в тому числі 1 випадок серед дитячого населення та 6- серед дорослих;
- 1 випадок вірусного менінгіту серед дорослого населення;
- 7 випадків туберкульозу серед дорослих;
- 1 випадок хронічного вірусного гепатиту С, вперше виявленого серед дорослого населення;
- 942 випадки гострих респіраторних інфекцій, в тому числі 268 випадків серед дитячого населення та 674 випадки серед дорослих;
- У 2024 році було зареєстровано:
 - 1 випадок гострих кишкових інфекцій серед дорослого населення;
 - 1 випадок туберкульозу серед дорослого населення;
 - 680 випадків гострих респіраторних інфекцій, в тому числі 135 випадків серед дитячого населення та 545 випадків серед дорослих.

Генеральний директор

Наталя АСАТУРОВА

Єремєєва 0502086031
Крючок 0956491887

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		103

**ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

вул. Канатна, буд. 2, м. Херсон, Херсонська обл., Україна, 73026; тел./факс (0552) 26-31-95;

e-mail: ecodepartment1@khoda.gov.ua; ecodepartment1@ukr.net; www.dpecology-khoda.gov.ua

код ЄДРПОУ 43897362

На № _____ від _____

Товариство з обмеженою
відповідальністю «Компанія «Центр
ЛТД»»
seo@center-ltd.com.ua

Про надання інформації

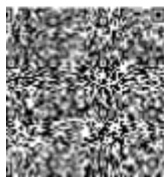
Опрацювавши лист Товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія «Центр ЛТД»» від 04 вересня 2025 року № 1-1/122-25 щодо надання інформації про розташування природоохоронних територій в адміністративних межах Бериславської міської територіальної громади, повідомляємо наступне.

За наявної у Департаменті захисту довкілля та природних ресурсів обласної державної адміністрації інформації, на території Бериславської міської територіальної громади відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду та водно-болотні угіддя міжнародного значення.

Долина Дніпра належить до затвердженої (Adopted sites) території Смарагдової мережі Kakhovske Reservoir UA0000106. Межі території Смарагдової мережі розміщено на офіційному сайті Ради Європи: <https://www.coe.int/en/web/bem-convention/emerald-viewer>.

У рамках формування регіональної схеми екологічної мережі області, з метою забезпечення збереження та охорони цінних природних комплексів та об'єктів, забезпечення відповідності стану природних ландшафтів області вимогам критеріїв віднесення їх до Всеєвропейської екологічної мережі, а також з метою доведення рівня заповідності області до показника, визначеного науковими рекомендаціями для степової зони, складено Перелік резервованих цінних для заповідання територій та об'єктів Херсонської області (далі – Перелік).

На підставі наукової оцінки щодо унікальності ландшафтного та біологічного різноманіття, до Переліку увійшли окремі території Бериславської міської територіальної громади. У перспективі Бериславській міській територіальній громаді пропонується надати статус природно-заповідного фонду наступним територіям та об'єктам:

СЕД АСКОД Департамент захисту довкілля та природних ресурсів
№ 23-10-647/0/25/23-01-01 від 30.09.2025
Підписувач Базенко Григорій Анатолійович
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000004DC93B00EDC2E400
Дійсний з 02.06.2025 0:00:00 по 01.06.2027 23:59:59

Департамент захисту довкілля та природних ресурсів
№ 23-10-647/0/25/23-01-01 від 30.09.2025

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		104

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Старошведський» площею 263 га. Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, околиця с. Зміївка, балка «Костирська» і «Широка». Координати: 46.893491°, 33.593688°. Дві балки правого берега Дніпра. Входить до визначеної Бернською конвенцією території Смарагдової мережі України «Kakhovske Reservoir» (UA0000106).

Ботанічний заказник загальнодержавного значення «Шилова балка» площею 1133 га. Бериславський район (Бериславська міська та Тягинська сільська територіальні громади), Каховський район (Новокаховська міська територіальна громада), Шилова балка, на захід від м. Берислав та південніше с. Томарине. Координати: 46.834432°, 33.318346°.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Дрімайлівська балка» площею 270 га. Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, околиці с. Новоберислав, балка «Дрімайлівка». Координати: 46.872967°, 33.474800°. Балка правого берега Дніпра близько 12 км завдовжки. Входить до визначеної Бернською конвенцією території Смарагдової мережі України «Kakhovske Reservoir» (UA0000106).

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Берислава». Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, північна околиця м. Берислав, неподалік від автошляху Т 0403 Херсон-Нікополь. Координати: 46.875472°, 33.455555°. Курган (Р5) 4,5 м заввишки та 45 м у діаметрі. Розташований серед полів. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків.

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Новоберислава І». Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, околиця с. Новоберислав, неподалік від автошляху Т 0403 Херсон-Нікополь. Координати: 46.887028°, 33.463528°. Курган (Р6) 5,5 м заввишки та 55 м у діаметрі. Розташований серед полів у занедбаному саду. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2), раритетних видів рослин з Червоної книги України та угруповань Зеленої книги України.

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Новоберислава ІІ». Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, околиця с. Новоберислав. Координати: 46.899444°, 33.512583°. Курган (Р7) 5 м заввишки та 60 м у діаметрі. Розташований серед полів у занедбаному винограднику. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2), раритетних видів рослин з Червоної

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		105

книги України та угруповання Зеленої книги України ковили волосистої (*Stipeta capillatae*).

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Зміївки І». Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, околиця с. Зміївка. Координати: 46.905777°, 33.588944°. Курган (Р8) 7 м заввишки та 75 м у діаметрі. Розташований на перелозі, який утворився на місці колишнього саду. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків.

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Зміївки ІІ». Бериславський район, Бериславська міська територіальна громада, Околиця с. Зміївка Зміївської сільської ради Бериславського району. Координати: 46.912320°, 33.585158°. Курган (Р9) серед закинутого саду 4 м заввишки та 50 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків.

Картографічний матеріал розташування зазначених цінних природних територій та об'єктів, проєктованих для заповідання додається.

Додаток: зазначене на 7 арк. в електронній формі.

Заступник директора Департаменту

Григорій БАЗЕНКО

Наталя Савченко 095 152 10 68

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						106
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

**ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ**

просп. Незалежності 16, м.Херсон, 73000, факси: (0552) 22-45-57, 49-01-28
тел. 22-45-57, e-mail: kherson-kultura@khoda.gov.ua
Код ЄДРПОУ 43489812

Директору ТОВ «Компанія
«Центр ЛТД»
Олегу БОТУ
seo@center-ltd.com.ua

Про перелік пам'яток археології
та історії

На Ваш лист від 04 вересня 2025 року № 1-1/120-25 про надання наявної інформації щодо об'єктів культурної спадщини, об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та інших охоронних об'єктів, культурних цінностей і територій, які знаходяться на території Бериславської міської територіальної громади, повідомляємо наступне.

Надаємо перелік пам'яток археології та історії місцевого і національного значення, розташованих на території Бериславської міської територіальної громади (додається).

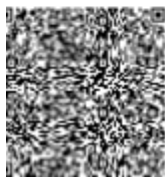
З питання щодо отримання даних в частині пам'яток архітектури та містобудування на території Бериславської міської територіальної громади рекомендуємо Вам звернутися до управління містобудування та архітектури Херсонської обласної державної адміністрації (ел. пошта - upr.arhitektura@khoda.gov.ua).

Додаток: на 2 арк.

Директор Департаменту

Віолетта ЦАРЬКОВА

Іван Солоницький 0501387783
Наталія Сміхун 0993046194

СЕД АСКОД Департамент реалізації гуманітарної політики
№ 24-01-16-2312/0/25/24-02-01 від 19.09.2025
Підписувач Царькова Віолетта Сергіївна
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000006D2F39009E83D400
Дійсний з 15.05.2024 0:00:00 по 14.05.2026 23:59:59

Департамент реалізації гуманітарної політики
№ 24-01-16-2312/0/25/24-02-01 від 19.09.2025

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		107